КПСС XXIII СЪЕЗДИНИ КОММУНИСТИК ҚУРИЛИШДА ЯНГИ ЗАФАРЛАР БИЛАН КУТИБ ОЛАМИЗ

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 194 (3166). | Якшанба, 3 октябрь 1965 йил. | Баҳоси 2 тийин.

СОВХОЗ РАПОРТ БЕРДИ

«Тошкент» наслчилик совхози хўжалигининг асосий тармоғи чорвачилик ҳисобланади. Ўз касблари соҳасида катта-катта муваффақиятларни қўлга киритиб келаётган совхоз меҳнаткашлари пахтачилик билан ҳам шуғулланмоқдалар. Айниқса бу йилги эришилган муваффақият ҳаммани ҳурсанд қилади. Совхоз коллективи областимизда биринчилар қатори пахта тайёрлаш йиллик планини ортиғи билан бажарганликлари ҳақида рапорт берди. Шу кунгача план 111 процент миқдорида бажарилди. Қолган ҳосилни эртароқ йиғиб-териб олиш йўлида қизғин кураш бормоқда.

МАШИНА ТЕРИМИ ИЛҒОРЛАРИ

Областимиз дала гвардиячилари бу йил етиштирилган ҳосилнинг камида 135 минг тоннасини «зангори кема»лар ёрдамида териш мажбуриятини олганлар. Илғор колхоз ва совхозларнинг аҳдига вафодор механизаторлари мавсум бошланишн биланоқ астойдил бел боғлаб ишга киришдилар. Улар тонна-тонналаб «оқ олтин» териб эл хирмонига барака киритмоқдалар.

Шу кеча-кундузда ана шу илғор колхоз ва совхозлардан хушхабар устига хушхабар келяпти. Машина билан пахта териш планини ортиғи билан бажардик, деб ёруғ юз билан ғалаба рапорти беришяпти.

Калинин районидаги «Ленинизм» колхози машина терими планини 180 процент, Оққўрғондаги Свердлов номли колхоз 134 процент, Бўка районидаги «Гулистон» колхози 108 процент, шу райондаги «Ленин йўли» колхози 104 процент, 2-«Пискент» совхози 113 процент миқдорида адо этишди.

Машина терими бўйича маррага етган, бугун-эрта ғалаба рапорти бериш учун курашаётган колхозлар областимизда оз эмас. Оққўрғондаги Димитров номли, Войтинцев номли, «Ленинобод», Энгельс номли, Юқори Чирчиқдаги Свердлов номли, Ўрта Чирчиқдаги «Ленин йўли» колхозларининг шонли механизаторлари ваъдаларига вафо қилиб, машина терими планини ортиғи билан бажардилар.

Бу колхоз ва совхозларда шу кунларда ҳам «зангори кема»лар пахтазорларда жавлон ураяпти. Кундан-кунга эл хирмонига барака киритиб, областимиз бўйича 315 минг тонналик улкан хирмоннинг эртароқ қад кўтариши учун олиб борилаётган курашга улар муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ОЛТИНЧИ СЕССИЯСИДА

МОСКВА, 2 октябрь (ТАСС). Олтинчи чақириқ СССР Олий Советининг VI сессияси бугун Кремлда ўз ишини давом эттирди. Палаталарнинг эрталаб соат 9 да очилган алоҳида-алоҳида мажлисларида депутатлар СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари депутат К. Т. Мазуровнинг «Саноатни бошқаришни яхшилаш тўғрисида»ги докладини муҳокама қилдилар.

Кремль театри биносида Иттифоқ Советининг мажлиси бўлди. КПСС Магадан область комитетининг биринчи секретари депутат П. Я. Афанасьев музокараларни бошлаб берди. Шундан кейин депутатлар — КПСС Свердловск область комитетининг биринчи секретари К. К. Николаев, КПСС Киров область комитетининг биринчи секретари Б. Ф. Петухов, Молдавия ССР Фанлар академиясининг президенти Я. С. Гросул, КПСС Тула область комитетининг биринчи секретари И. Х. Юнак, шунингдек ВЦСПС секретари И. М. Владиченко сўзга чиқдилар.

Катта Кремль саройида Миллатлар Советининг мажлиси бўлди. Бу мажлисда К. Т. Мазуров доклади юзасидан музокараларда депутатлар—Молдавия ССР Министрлар Советининг раиси А. Ф. Диордица, Украина Компартияси Луганск область комитетининг биринчи секретари В. В. Шевченко, КПСС Хакасия область комитетининг биринчи секретари А. Г. Данковцев, Туркманистон ССР Министрлар Советининг раиси М. Ғафуров, Украина Компартияси Одесса область комитетининг биринчи секретари М. С. Синица, Литва ССР Госпланининг раиси А. А. Дробнис, КПСС Карелия область комитетининг биринчи секретари И. И. Сенькин қатнашдилар.

Палаталарда шу билан «Саноатни бошқаришни яхшилаш тўғрисида»ги масала юзасидан музокаралар тамом бўлди.

2 октябрь кундуз соат 12 да Катта Кремль саройида очилган Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг қўшма мажлисида СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари депутат К. Т. Мазуровнинг якунловчи сўзидан кейин сессия саноатни бошқариш органларининг системасини ўзгартириш ва баъзибир бошқа давлат бошқарув органларини қайта қуриш тўғрисидаги Қонунни якдиллик билан қабул қилди.

Шундан кейин СССР Олий Совети СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарларини, СССР Министрлар Совети Давлат комитетларининг раисларини ва СССР министрларини тайинлаш тўғрисидаги қарорни якдиллик билан қабул қилди.

Депутатлар кун тартибидаги иккинчи масалани қараб чиқишга — СССР Олий Совети Президиумининг Фармонларини тасдиқлашга ўтадилар. СССР Олий Совети Президиумининг секретари депутат М. П. Георгадзе ана шу масала юзасидан доклад қилди. СССР Олий Совети Президиумининг фармонлари якдиллик билан тасдиқланади. Тегишли Қонунлар якдиллик билан қабул қилинади.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси депутат А. И. Микояннинг таклифига мувофиқ, сессия КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари депутат Л. И. Брежневни СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси қилиб якдиллик билан сайлади.

Кун тартибидаги масалалар тамом бўлди. Олтинчи чақириқ СССР Олий Советининг олтинчи сессияси ёпиқ деб эълон қилинади. (ТАСС).

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Ўзбекистон КП область комитети ва область ижроия комитети давлатга пахта топшириш планини муддатидан илгари бажарган қуйидаги колхозлар ва бригадаларни область «ҲУРМАТ ТАХТАСИ»ГА ёзишга ҚАРОР ҚИЛДИЛАР.

Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхоз (раиси М. Рўзиматов, партия ташкилотининг секретари Ш. Холтурсунов, комсомол ташкилотининг секретари У. Тўйчиев, бош агроном Е. Исақов, бош инженер Тян П, бош бухгалтер Мин В. ўртоқлар). Бу колхоз пландан ташқари давлатга 1500 тонна пахта сотиш мажбуриятини олди.

Бўка районидаги Тельман номли колхознинг ўртоқ Ҳакимполвон Қодиров бошлиқ бригадаси. Бу бригада пландан ташқари давлатга 220 тонна пахта сотиш мажбуриятини олди.

Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг ўртоқ Карим Аъзамов бошлиқ бригадаси. Бу бригада давлатга пландан ташқари 500 центнер пахта сотиш мажбуриятини олди.

Илгари «Ҳурмат тахтаси»га ёзилган қуйидаги колхозлар давлатга пахта сотиш юзасидан қўшимча мажбурият олдилар:

Оржоникидзе районидаги «ПРАВДА» колхози (раиси Ф. Муҳсимов, партия ташкилотининг секретари А. Қурбонов, комсомол ташкилотининг секретари Т. Тошметов, бош агроном А. Юнусов, бош инженер У. Хожиев, бош бухгалтер С. Тикашев ўртоқлар — 605 тонна;

Оққўрғон районидаги «ОЗОД» колхози (раиси Б. Сулаймонов, партия ташкилотининг секретари А. Аҳмедов, комсомол ташкилотининг секретари А. Тожибоев, бош агроном Х. Алишев, бош инженер А. Бектошев, бош бухгалтер А. Юнусов ўртоқлар) — 500 тонна;

Оққўрғон районидаги «Ленинград» колхози (раиси Тин Чан Ем, бошланғич партия ташкилотининг секретари М. Усмонов, комсомол ташкилотининг секретари Дё Дмитрий, бош агроном П. Югай, бош инженер К. Дибов, бош бухгалтер Н. Атемов ўртоқлар) — 280 тонна;

Оржоникидзе районидаги «КОММУНИСТ» колхози (раиси М. Мирсоатов, партия ташкилотининг секретари П. Набиев, комсомол ташкилотининг секретари М. Зиёев, бош агроном А. Тўлаганов, бош инженер А. Юнусов, бош бухгалтер К. Ражабов ўртоқлар) — 352 тонна.

БАЙРОҚДОРЛАР

Куни кеча Бўка районида хушхабар тарқалди. Сентябрнинг сўнгги ўн кунлигида бир ғайратга ўн ғайрат қўшиб меҳнат қилган 2-«Пискент» совхозининг ишчилари шонли дала гвардиячилари билан ҳамкорликда катта муваффақиятни қўлга киритдилар. Шу ўн кун ичида йиллик пахта тайёрлаш планининг 50,27 процента миқдорида ўсишга эришилди. Планнинг 63,95 проценти миқдоридаги пахта «зангори кема»лар ёрдами билан териб олиниб, бу соҳадаги топшириқ 103,5 процент адо этилди.

Бу чинакам қаҳрамонлик. «Оқ олтин» учун олиб борилган курашнинг қувончли самараси. Шунинг учун ҳам Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи Фарғона областидаги «Бешариқ» совхозидан 2-«Пискент» совхозига олиб берилди.

Совхозда йиғим-терим суръатини кучайтириб маррага эртароқ етиш учун ҳисса қўшаётганлар 3-бўлимнинг марду-майдонларидир. Ўртоқ Аҳмедов бошқараётган бу бўлимда шу кунгача 515 гектар ернинг ҳар гектаридан 22 центнердан ҳосил олиниб йиллик план 16 иш кунида ортиғи билан бажарилди. Давлатга 1080 тонна пахта етказиб берилди. Ҳаммадан ҳам қувончлиси шундаки, машина терими юзасидан берилган топшириқ 162 процент миқдорида бажарилди.

Бўлим ишчилари маррага барвақт етишда ғайрат-шижоат билан меҳнат қилган дала гвардиячиларининг номларини ҳурмат билан тилга оладилар. Бинали Мамедов, Ҳаким Бегматов, Собир Иномов, Котиб Абдуллаев, Шамсиддин Алавуддинов ўртоқларнинг ҳар бири «зангори кема» бункерларидан эл хирмонига 60-70 тоннадан «оқ олтин» тўкишди.

Ҳали бўлим пахта далаларида ҳосил мўл. Машина терими ҳам, қўл терими ҳам қизғин давом этаяпти. Бўлим ишчи ва механизаторлари пландан ташқари яна 360 тонна пахта тайёрлаш, шу йўл билан совхознинг яқин кунлар ичида ғалаба рапорти беришига муносиб ҳисса қўшиш йўлида астойдил кураш олиб бормоқдалар.

ҚИЗҒИН МАЪҚУЛЛАЙМИЗ

Совет кишиларининг фаровонлигини ошириш, моддий ва маиший турмуш шароитини яхшилаш, бахт-саодати ҳақида ғамхўрлик қилиш Коммунистик партиямиз фаолиятининг олий қонунидир. Унинг амалга оширган тадбирлари биринчи навбатда халқимиз фаровонлигини янада кўтаришга қаратилади. КПСС Марказий Комитетининг кечагина ўз ишини тугатган сентябрь Пленуми қарорлари ҳам мамлакатимиз кучқудратини янги юксакликларга кўтаришга қаратилгандир.

Пленумда жуда ҳам ҳаётий масала кўрилди. Саноатимизнинг барқ уриб ривожланиши унга раҳбарликни тубдан яхшилашни тақозо этди. Коммунистик партия буни ўз вақтида пайқаб, саноатга хўжалик раҳбарлигини такомиллаштириш, ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчиларнинг моддий манфаатдорлигини оширишнинг муҳим йўлларини кўрсатди. Уларни амалга ошириш шубҳасиз, экономикамизнинг янада тез суръатлар билан юксалишини таъминлайди. Она-Ватанимиз янада бой ва кўркам бўлади. Ҳаётимиз янада завқли ва шавқли бўлади.

Шунинг учун ҳам бутун совет халқи қатори разрезимиз коллективи сентябрь Пленумининг тарихий қарорларини якдиллик билан маъқулламоқда. Барча участка ва бригадаларда унинг тарихий ҳужжатлари зўр қизиқиш билан ўрганилмоқда. Кончилар партиямизнинг XXIII съездини муносиб тортиқлар билан кутиб олиш учун социалистик мусобақани янада авж олдириб юборишди. Шу йилнинг 9 ойлик иш якунлари ҳам чакана бўлмади. Планни анча ортиғи билан адо этдик. Қўшимча бир неча минг кубометр ҳажмда кон устини очиш ишларини бажардик.

Коллективимиз қўлга киритилган ютуқларни янада мустаҳкамлашга қатъий бел боғлади. Чунки КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумининг тарихий қарорлари барча кончиларимизни меҳнатда янги-янги муваффақиятларни қўлга киритишга илҳомлантириб юборди.

И. ХИДИРОВ,
Оҳангарондаги кон устини очиш разрезининг экскаватор машинисти.

БУТУН ПАРТИЯНИНГ, БУТУН ХАЛҚНИНГ ИШИ

27-29 сентябрда Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Пленуми бўлиб ўтди. Кеча «Правда»да Пленумнинг қуйидаги қарорлари эълон қилинди:

Саноатни бошқаришни яхшилаш, планлаштиришни такомиллаштириш ва саноат ишлаб чиқаришини иқтисодий рағбатлантиришни кучайтириш тўғрисида;

КПССнинг навбатдаги XXIII съездини чақириш тўғрисида.

Пленум КПССнинг навбатдаги XXIII съездини 1966 йил 29 мартда чақиришга қарор қилди ва съезднинг қуйидаги кун тартибини тасдиқлади:

1. КПСС Марказий Комитетининг ҳисобот доклади — докладчи КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Л. И. Брежнев.

2. КПСС Марказий Ревизия Комиссиясининг ҳисобот доклади — докладчи Ревизия Комиссиясининг Раиси ўртоқ Н. А. Муравьева.

3. СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1966-1970 йилларга мўлжалланган беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIII съезди директивалари — докладчи СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ А. Н. Косигин.

4. Партиянинг марказий органларини сайлаш.

КПСС Марказий Комитетининг сентябрь Пленуми, унда қабул қилинган қарорлар партиянинг, бутун совет халқининг ҳаётида, мамлакатимизда коммунизм қуриш учун курашда бениҳоя катта аҳамиятга эгадир. Пленум қарорлари ижодий марксизм-ленинизмнинг буюк революцион ўзгартирувчан кучини ўзида мужассамлаштиради, ленинча бош йўл изчилик ва қатъият билан амалга ошириб келинаётганлигидан далолат беради. Партия социализмнинг иқтисодий қонунларидан ва социалистик тузумнинг имкониятларидан халқ манфаатлари йўлида тўғри фойдаланиш учун жамиятимиздаги иқтисодий муносабатларнинг моҳиятига тобора чуқур эътибор бермоқда.

Шу билан бирга, Марказий Комитетнинг сентябрь Пленуми халқаро миқёсда катта аҳамиятга эга. Пленум қарорларининг амалга оширилиши, мамлакатимиз ишлаб чиқарувчи кучларининг янгидан кучли суратда юксалиши Совет Иттифоқининг, бутун социалистик ҳамдўстликнинг халқаро позицияларини янада кўпроқ мустаҳкамлайди. Бинобарин, жаҳон майдонида синфий кучларнинг нисбати социализм фойдасига тағин ҳам кўпроқ ўзгариб кетади, социализм капитализм билан ўзининг жаҳоншумул тарихий мусобақасида янги-янги зафарлар қозонади.

Пленумда совет саноатининг ўсиб бораётганлигидан далолат берувчи яққол рақамлар ва фактлар келтирилди. Етти йиллик планни бажариш жараёнида ишлаб чиқариш ҳажми анча кўпайди, унинг структураси яхшиланди, энг илғор тармоқлар мўлжалдагига нисбатан жадал суръатлар билан ўсмоқда. Айниқса, мамлакат шарқида янгидан-янги районлар индустриал ривожланишга жалб этилмоқда. Бу йил тугалланадиган етти йиллик мобайнида саноат ишлаб чиқаришининг умумий ҳажми пландаги 80 процент ўрнига 84 процент ортади. Электр энергия ҳосил қилиш, пўлат эритиш, нефть ва газ чиқариш, машинасозлик, металл ишлаш, химия саноати маҳсулотлари ишлаб чиқариш кескин кўпайтирилди. Етти йил мобайнида 5,5 мингдан кўпроқ йирик саноат корхонаси қурилиб, ишга туширилди.

Бизнинг саноатимиз социалистик ишлаб чиқариш муносабатларининг соғлом ва мустаҳкам негизида ривожланмоқда. Бироқ, индустриямизнинг ниҳоятда кенгайиб бораётган миқёслари ва имкониятлари унинг ходимларига нисбатан каттароқ талаблар қўймоқда, саноат ишлаб чиқаришини ташкил этиш, унга раҳбарлик қилиш ва уни планлаштириш борасида тағин ҳам мураккаброқ вазифаларни илгари сурмоқда.

Саноатни ривожлантириш даражасини ва суръатларини янада ошириш, техника тараққиётини жадаллаштириш ва халқнинг фаровонлигини юксалтириш индустриянинг ҳамма резервларидан фойдаланишни талаб қилади. Шу резервлардан энг муҳимлари — ишлаб чиқаришнинг самараларини ошириш, меҳнат унумдорлигини ўстириш, капитал маблағлар ва асосий ишлаб чиқариш фондларининг берадиган фойдасини кўпайтириш, қаттиқ иқтисодий тежашни амалга ошириш, ортиқча сарф ва ўринсиз харажатларни тугатиш, меҳнаткашларнинг ижодий ташаббускорлигини бутун чоралар билан авж олдиришдир.

Саноатни халқ хўжалиги кенгашлари орқали бошқаришнинг таркиб топган системаси саноат ишлаб чиқаришини ривожлантиришнинг объектив тенденциясига зид келиб қолмоқда. Бу тенденция шундан иборатки, ишлаб чиқаришнинг айрим тармоқлари тобора кўп даражада алоҳидалашиб бормоқда. Шундай бўлиши эса қонуний бир ҳолдир: ўз спецификасига, технологиясига, техникани ривожлантириш хусусиятларига эга бўлган тармоқларни алоҳида ажратиб қўймасдан туриб, фан ва техниканинг замонавий ютуқларига мос равишда чинакам техника тараққиётига эришиб бўлмайди. Марказий Комитет Президиуми киритган ва Пленум маъқуллаган таклифлар бутун мамлакат миқёсида экономиканинг бирлигини, совет республикаларининг мустаҳкам иқтисодий иттифоқини таъминлаш зарурлиги ҳақидаги ленинча қоидадан келиб чиқади.

(Охири иккинчи бетда).

315 МИНГ ТОННА ТОШКЕНТ ПАХТАСИ УЧУН

МУСОБАҚАДОШ РАЙОНЛАРДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ҲАҚИДА 2 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

ОРЖОНИКИДЗЕ		КАЛИНИН
2,60	Бир кунда тайёрланди	3,10
94,37	Мавсум бошидан бери	72,38
5,20	Бир кунлик машина терими	2,45
78,90	Мавсум бошидан бери	47,05
ЎРТА ЧИРЧИҚ		**ЯНГИЙЎЛ**
2,70	Бир кунда тайёрланди	3,32
82,37	Мавсум бошидан бери	62,01
2,92	Бир кунлик машина терими	3,34
87,18	Мавсум бошидан бери	51,49
ОҚҚЎРҒОН		**ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ**
2,86	Бир кунда тайёрланди	3,07
80,55	Мавсум бошидан бери	79,98
3,75	Бир кунлик машина терими	5,93
96,51	Мавсум бошидан бери	73,83
БЎКА		**БЕКОБОД**
3,05	Бир кунда тайёрланди	2,55
78,02	Мавсум бошидан бери	62,02
3,40	Бир кунлик машина терими	3,27
85,69	Мавсум бошидан бери	64,30

Область бўйича бир кунда 2,92, мавсум бошидан бери 75,14 процент пахта тайёрланди. Машина билан бир кунда 3,40, мавсум бошидан бери 78,75 процент миқдорида пахта терилди.

Республикамиз областларида 2 октябргача қуйидаги миқдорда пахта тайёрланди: (Планга нисбатан процент ҳисобида) Биринчиси — йиллик план; иккинчиси — машина терими; Қашқадарё — 73,61, 31,44; Бухоро — 68,22, 21,44; Фарғона — 64,64, 50,46; Сурхондарё — 60,49, 56,39; Самарқанд — 55,82, 32,97; Андижон — 55,34, 33,90; Хоразм — 50,07, 24,59; Қорақалпоғистон АССР — 44,87, 24,98; Сирдарё — 40,21, 48,85.

Республика бўйича бир кунда 2,33, мавсумда 57,87, машинада 43,44 процент пахта тайёрланди.

ИСТИҚБОЛ РЕЖАЛАРИ

Комбинатимиз катта хўжалик. Қатор-қатор цехлар, фабрикаларда меҳнат романтикаси жўш уради. Барча дастгоҳлар тинимсиз ҳаракатда. Тўқувчилар улар бошида парвона. Ипнинг пишиқ йигирилиши, газламанинг сифатли тўқилиши устидан назорат қилиб туришибди. Ахир, КПСС Марказий Комитетининг сентябрь Пленуми енгил саноат ходимлари олдига ҳам улкан вазифалар қўйган.

Ҳозир комбинат коллективи Пленум ҳужжатларини зўр қизиқиш билан ўрганмоқда. Пленум материаллари асосида ўз олдимизга улкан вазифалар қўймоқдамиз. Янги техникани жорий этиш, меҳнат маданиятини ошириш, пухта планлаштириш учун тинмай курашамиз. Пленум қарорларини тезроқ ҳаётга тадбиқ этишга ҳаракат қиламиз.

Марҳамат ЙЎЛДОШЕВА,
Тошкент тўқимачилик комбинати пилталовчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

ЎҚИТУВЧИЛАР КУНИ ШАРАФИГА

Яна бир шодиёна байрам — ўқитувчилар куни совет халқининг ҳаётидан ўрин олмоқда. 2 октябрда Ўзбекистон пойтахти халқ маорифи ходимлари, партия, совет ва комсомол ташкилотларининг вакиллари, шаҳардаги саноат корхоналаридан келган меҳмонлар Навоий номидаги театрга тўпланишди.

Шаҳар партия комитетининг секретари **В. А. Архангельский** ўзининг кириш сўзида Тошкент педагогларининг жуда кўп сонли отрядини байрам билан қизғин қутлади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари **Р. Н. Нишонов** Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан ўқитувчиларга табрик сўзи билан мурожаат қилди.

Ўзбекистон маориф министри **Э. Қ. Қодиров**, «Ташкенткабель» заводининг директори **К. Ф. Сафонов**, тарих фанлари доктори **Р. Х. Аминова** ўқитувчиларни байрам билан қутладилар. Тошкент гарнизонининг жангчилари, шаҳар мактабларининг пионерлари тантанали йиғилиш қатнашчиларини табрикладилар.

(ЎзТАГ).

ЎҚИТУВЧИ

Инсон улғаяди. У ажойиб врач, оқил инженер, ёки моҳир учувчи, йирик олим, ёхуд давлат арбоби, соҳиби қалам, ҳурматли ишчи, миришкор деҳқон бўлиб етишади. У ким бўлмасин, қачон бўлмасин ўзининг ҳаётида ўчмас излар қолдирган, унинг ҳақиқий инсон бўлиб етишишида машаққат чеккан севимли, меҳрибон сиймоларни эслайди. Чуқур миннатдорчилик ва мамнуният билан уларнинг номларини тилга олади. Бундай кишилардан бири — совет ўқитувчисидир.

Владимир Ильич Ленин ҳам ўзининг севимли ўқитувчиларини ширин туйғулар билан эсларди. Зеро унинг ўзи ҳам бутун дунё меҳнаткашларининг буюк ўқитувчиси, озодлик йўлини кўрсатувчи ғоят улуғ муаллим эди.

КПССнинг XXII съездида коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш билан бирга, келажак кишисини тарбиялашдек муҳим вазифа қўйилди. Бу вазифани муваффақиятли ҳал қилишда совет ўқитувчиларининг роли ғоят катта ва бебаҳодир.

Шунинг учун ҳам партия ва ҳукуматимиз ўқитувчилар ҳақида тинмай ғамхўрлик қилиб келмоқда. Сўнгги тадбирлардан бири мактаб ўқитувчиларининг иш ҳақини оширишдир. Бу тадбир мактабларда ўқув-тарбия ишларининг яхшиланишига жуда катта ижобий таъсир кўрсатди.

Бола мактабда ҳам илмий, ҳам ахлоқий, жисмоний тобланади, таълим олади. Боланинг ғоявий эътиқоди, дунёқараши дастлаб мактабда, сўнг олий ўқув юртида шаклланади. Бу эса ўқитувчиларимиздан кўп меҳнат сарфлашни, ўз ишига ақл-заковат билан ёндошишни талаб этади. Халқ маорифи ходимлари ўзларининг асосий эътиборларини ўқувчиларнинг билим савиясини оширишга, таълим ва тарбияни ягона процессга айлантиришга, ўқишдан ташқари вақтларда ўқувчилар билан олиб бориладиган тарбиявий ишлар сифатини оширишга қаратмоқлари керак. Бу проблемалар устида иш олиб борилар экан, ўқитувчиларимизнинг ўзлари фан асосларини чуқур ва пухта эгаллашлари, олган билимларини ўқувчиларга ҳаётда самарали қўллайолишларига ёрдам беришлари зарур.

Областимиз мактабларида 27 мингга яқин ўқитувчи ўқиш ва ўқитиш ишларини олиб бормоқда. Булар совет мактабларида таълим олган, ўзларининг бутун куч ва билимларини ажойиб ишга — ёш авлодни тарбиялаш ишига сарф этаётган юксак маданиятли, ақл-заковатли, катта қалб ва маҳоратга эга кишилар, халқ орасида ўсиб, улғайиб, вояга етган кишилардирлар. Улар ўзларига ғоят шарафли ва масъулиятли иш топшириб қўйилганлигини жуда яхши биладилар.

Ўқитувчи! У болаларимизнинг иккинчи ота-онаси ҳисобланади. «Халқ маорифи аълочиси», «Хизмат кўрсатган ўқитувчи» сингари унвонларнинг таъсис этилиши халқ, партия ва ҳукуматимизнинг ўқитувчиларга меҳру-муҳаббатининг рамзидир. Халқимиз иззат-ҳурматига сазовор бўлган, ўз касбининг усталари бўлган ўқитувчилар областимизда жуда кўпдир.

Бекобод районидаги 6-мактаб ўқитувчиси М. Тожиев, Оржоникидзе районидаги Олтин Сарин номли мактаб директори А. Бердиалиев, Бўкадаги 4-мактаб ўқитувчиси А. Муллажонов, Калинин районидаги Димитров номли мактаб ўқитувчиси М. Шаҳобиддинова, Тошкент шаҳрининг мўътабар ўқитувчилари Ғ. Рашидов, З. Н. Лукина, М. Почикина, О. Шарофутдинов, А. Шукуров ва бошқа кўплаб ўртоқлар эл-юрт севадиган ажойиб кишилардир.

Шарафли касб эгаси бўлган ўқитувчиларимизнинг фаолияти мамлакатимиз ҳаёти, коммунизм учун умумхалқ кураши билан узвий боғлиқдир. Шу боисдан улар келажак авлод тарбиясига ғоят муҳим, сиёсий, муқаддас вазифа деб ёндошишлари, ўз ишларига виждонан, ҳалол, жонкуярлик билан қарашлари керак. Улар ўз олдиларига барча ўқиш-ўқитиш ишларининг ижтимоий — фойдали бўлишини мақсад қилиб қўйишлари лозим. Улар тинмай изланишлари, тарбиявий ишларнинг рангба-ранг методларидан фойдаланишлари, педагогик раҳбарликни юқори савияга кўтаришлари керак. Лекин ўз ишига совуққонлик билан қараётган, келажак авлод тарбиясининг нақадар муҳим эканлигини тўла тушуниб етмаган ўқитувчилар ҳам бор. Ёш авлодга ватанпарварлик, меҳнатга муҳаббат, жамоат мулкини муқаддас билиш, катталарни ҳурмат қилиш, революцион анъаналарга садоқатли бўлиш, ижодкорлик, ташаббус кўрсатиш сингари олижаноб фазилатларни сингдириш керак. Бунинг учун ўқитувчининг ўзида ана шундай хусусиятларнинг ҳаммаси муҳайё бўлмоғи лозим.

Республика партия активи, Тошкент шаҳар партия комитетининг пленуми ва пойтахт ўқитувчиларининг бўлиб ўтган съездида бу масалаларга алоҳида эътибор берилди.

Коммунизм кишисини тарбиялаш — бутун партиянинг, бутун халқнинг шарафли ва муқаддас бурчидир. Бахтимиз, қувончимиз, орзу-умидимиз — фарзандларимизнинг ажойиб кишилар бўлиб етишишида ўқитувчилар, айниқса, катта роль ўйнайдилар. Шунинг учун ҳам халқ, партия ва ҳукуматимизнинг ўқитувчиларга бўлган ҳурмат ва эътибори юксакдир. СССР Олий Совети Президиумининг фармони билан ҳар йили «Ўқитувчилар куни»нинг байрам сифатида нишонланиши буюк ғамхўрликнинг янги тимсолидир.

Совет ўқитувчиси марксизм-ленинизмнинг ғолиб ғояларини тарғиб этувчи, Коммунистик партиямизнинг ҳаётий кўрсатмаларини халқ оммаси ўртасида зиёдек тарқатувчи идеология фронтининг жанговар солдатидир. Совет ўқитувчиси олижаноб фазилатлар, юксак ғоявий сифатлар эгасидир. Совет ўқитувчиси бўлиш — энг буюк шараф эгаси бўлиш демакдир.

Азиз ва муҳтарам ўқитувчилар, байрамингиз қутлуғ бўлсин! Совет ўқитувчиси деган улуғ номни қадрлайлик ва бу номга муносиб бўлайлик!

БУТУН ПАРТИЯНИНГ, БУТУН ХАЛҚНИНГ ИШИ

(Боши биринчи бетда).

Фан-техника соҳасидаги революция кенг авж олиб бораётган бизнинг давримизда бундай бирлик ва бундай иттифоқ, айниқса, зарурдир. Ҳозирги вақтда асосий вазифа-саноатнинг техника даражасини муттасил ошириш, фан ва техниканинг энг яхши ютуқларини ишлаб чиқаришга тез жорий қилишдан иборат. Саноат тармоқ принципи асосида ишнинг кўзини билиб бошқарилган тақдирдагина бу вазифани ҳал қилиш мумкин. Бошқаришнинг ана шу принципи тармоқларнинг ҳар қайсисида ягона техника сиёсати ўтказишни таъминлайди.

Гап халқ хўжалиги кенгашларидан аввалги эски системага шунчаки қайтиб қўяқолиш устида эмас, балки ишлаб чиқаришда планлаштиришнинг ва иқтисодий воситалар ролини кучайтиришнинг янги принциплари асосида, раҳбарликни марказлаштиришни корхоналарнинг оператив-хўжалик мустақиллигини кенгайтириш билан тўғри, оқилона қўшиб олиб бориш асосида тармоқларни бошқариш устида бормоқда. Министрлик фан ва техниканинг замонавий ютуқлари негизида ўз тармоғини комплекс ривожлантириш учун тўла-тўкис жавобгар бўлади.

Шу чоққача саноатга раҳбарлик қилишда иқтисодий методларга зарар етказилган ҳолда, маъмурий методлар устун даражада қўлланилиб келди. Партия томонидан белгиланган тадбирлар ана шу жиддий камчиликни тугатишга қаратилган. Биз иқтисодий стимуллар системасининг ёрдами билан ҳар бир ишчи, мастер, техник, инженер, хизматчининг, ҳар бир коллективнинг янги техникани жорий қилишдан, меҳнат унумдорлигини оширишдан, маҳсулот сифатини яхшилашдан, ишлаб чиқариш самараларини кўпайтиришдан бевосита манфаатдорлигини вужудга келтиришимиз лозим.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми корхоналарнинг фаолиятини ортиқча чегаралаб қўйишга барҳам беришни, корхоналарга юқоридан тасдиқлаб бериладиган пландаги кўрсаткичлар сонини қисқартиришни, ишлаб чиқаришни ривожлантириш ва такомиллаштириш учун уларни зарур воситалар билан таъминлаб қўйишни, фойда, нарх, мукофот, кредит сингари энг муҳим иқтисодий воситалардан яхшироқ фойдаланишни мақсадга мувофиқ деб топди.

Шундай шароитда хўжалик ва планлаштирувчи органлардан планларни илмий жиҳатдан чуқур асослаб берган ҳолда тузиш, ишлаб чиқаришни бошқаришда чаққонлик ва оперативчилик кўрсатиш, ўзгариб бораётган хўжалик вазиятини ўз вақтида ҳисобга ола билиш, резервларни бир жойдан иккинчи жойга моҳирлик билан кўчириб туриш талаб қилинади. Ишлаб чиқаришни халқ хўжалигининг ўсиб бораётган эҳтиёжлари ва аҳолининг кучайиб бораётган талаби билан тағин ҳам чамбарчас боғлаб юбориш вазифаси қўйилади. Планлаштириш, ишлаб чиқаришга раҳбарлик қилиш ва моддий рағбатлантиришнинг бутун системаси планда тағин ҳам каттароқ топшириқлар белгилашдан, ишлаб чиқариш фондлари, моддий ва молия ресурсларидан яхшироқ фойдаланишдан, техникани ва меҳнатни ташкил этишни такомиллаштиришдан, ишлаб чиқаришнинг рентабеллилигини оширишдан корхоналарнинг коллективларида манфаатдорлик туғдиришга қаратилмоғи керак.

Партия белгилаган тадбирлар, деб уқтирилади КПСС Марказий Комитети Пленумининг Қарорида, давлат йўли билан ягона планлаштиришни корхоналарнинг тўла хўжалик ҳисоби билан, марказлаштирилган тармоқ бошқармасини республикалардаги ва жойлардаги кенг ташаббус билан, яккабошчилик принципини ишлаб чиқариш коллективларининг ролини ошириш билан бирга қўшиб олиб боради. Бошқаришнинг демократик принциплари кенгайтирилади, оммани ишлаб чиқаришни бошқаришга янада кенг қатнаштириш ва корхоналарнинг иқтисодий иши натижаларига омманинг таъсирини кучайтириш учун иқтисодий заминлар вужудга келтирилади.

Ленин васиятларига содиқ бўлган бизнинг партиямиз коммунистик қурилишнинг ҳамма соҳаларига раҳбарлик формалари ва методларини такомиллаштиришнинг белгилаб олинган йўлидан оғишмай бормоқда. У, ана шу форма ва методларни волюнтаризм ва субъективизм элементларидан қадамба-қадам тозалаб, бу форма ва методлар учун қатъиян илмий асосга эга бўлган мустаҳкам замин яратмоқда, бу форма ва методларни социализмни ривожлантиришнинг объектив қонунлари талабларига мувофиқлаштириб олмоқда. КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумининг қарорлари бундан аввалги — октябрь, ноябрь ва март Пленумларининг қарорлари билан бевосита ва узвий равишда боғлангандир. Бу қарорлар хўжалик ва маданий қурилишга, жамият ҳаётининг ҳамма соҳаларига раҳбарлик қилишнинг ленинча принципларидан келиб чиқади.

Марказий Комитетнинг март Пленуми мана шу йўлда қўйилган катта қадам бўлди. Бу пленум қишлоқ хўжалигини юксалтиришнинг иқтисодий тадбирларини ишлаб берди. Ана шу тадбирлар қишлоқда накадар юксак даражада сиёсий активлик ва меҳнат ғайрати вужудга келтирганини эндиликда ҳамма кўриб турибди: қишлоқ хўжалигидаги ишлар бу йил анча уюшқоқлик билан ўтказилмоқда, ноқулай об-ҳаво шароитлари туғдирган кўпгина қийинчиликлар эса муваффақият билан бартараф этилмоқда. Қишлоқ хўжалигини ривожлантириш масалалари бундан буён ҳам партия билан халқнинг диққат марказида қолади. Биз март Пленуми қарорларини изчиллик билан амалга ошириб барча хил қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни муттасил кўпайтиришга эришамиз, бу эса коммунистик қурилиш вазифаларини амалга оширишнинг муҳим шартидир.

КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумининг қарорлари хўжаликни юргизишнинг бутун системасини сифат жиҳатидан янги поғонага кўтариш имконини беради. Индустриямизнинг барча ходимлари ўз ижодий ташаббускорликларини, ўз қобилиятлари ва истеъдодларини ғоят тўла равишда рўёбга чиқармоқлари учун жуда кенг имкониятлар очилади. Ҳеч шубҳа йўқки, бу нарса бутун халқ хўжалигига баракали таъсир кўрсатади. Ватанимизнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини янада мустаҳкамлашга, совет халқининг турмуш даражасини кўтаришга хизмат қилади.

КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумининг қарорларини амалга ошириш — бутун партиянинг, бутун халқнинг ишидир. Ҳозир қуйидан тортиб юқоригача партия ташкилотларига, давлат, хўжалик органларига, меҳнаткашларнинг барча ташкилотларига, ишлаб чиқаришнинг мутахассислари ва ташкилотчиларига, илм-фанимизга нисбатан тағин ҳам каттароқ талаблар қўйилмоқда.

Марказий Комитет сентябрь Пленуми қарорларининг муваффақиятли бажарилиши даставвал партиянинг, барча партия ташкилотларининг, кўп миллионли коммунистлар армиясининг ташкилотчилик ва сиёсий ишларига боғлиқ.

Саноатга раҳбарликнинг тармоқ принципига ўтиш ва ишлаб чиқаришни ривожлантиришда иқтисодий воситаларни кучайтириш, дейилади Марказий Комитет Пленуми қарорида, республикалар, ўлкалар, областлар, шаҳарлар, районлар, корхоналар, министрликлар ва бошқармалардаги партия ташкилотларининг экономиканн ғоят тез суръатлар билан ривожлантиришни таъминлаш учун курашдаги ролини янада оширади, корхоналар ва хўжалик органларининг халқ хўжалиги планларини ҳамда давлат топшириқларини бажариш соҳасидаги ишлари учун уларнинг жавобгарлигини кучайтиради. Партия комитетлари хўжалик раҳбарларининг ўрнини босмай, асосий эътиборни ташкилотчилик ишига, кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашга, партия ва ҳукумат директиваларининг бажарилишини назорат қилишга, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашни кучайтиришга қаратишлари лозим.

Саноат экономикасининг энг муҳим проблемалари, моддий рағбатлантириш принципларини ва хўжаликни юргизишнинг бошқа иқтисодий методларини тўғри қўлланиш, ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчиларнинг ижодий активлигини ва ташаббускорлигини бутун чоралар билан ривожлантириш масалалари партия ташкилотларининг диққат марказида турмоғи керак. Партия ташкилотлари корхоналарнинг фаолиятини муттасил ўрганишга, камчиликларни аниқлаш ва тугатишда хўжалик раҳбарларига ёрдам беришга, меҳнаткашларнинг куч-ғайратларини ишлаб чиқаришнинг барча резервларини қидириб топиш ва ишга солиш учун йўналтириб юборишга, маҳкамачилик тенденцияларига қарши ҳам, шунингдек маҳаллийчилик тенденцияларига қарши ҳам кескин кураш олиб боришга, давлат интизомини мустаҳкамлашга даъват этилгандирлар. Шу нарса муҳимки, партия комитетлари ишлаб чиқариш экономикасини уддабуролик билан таҳлил қила билишлари, пул маблағларини, моддий ва меҳнат ресурсларини тежаш ва иқтисод қилиш учун кескин кураш олиб борилишини йўлга қўйишлари, бу курашни чинакам умумхалқ ишига айлантириб юборишлари керак.

Ижтимоий меҳнат унумдорлигини оширишнинг иқтисодий стимуллари—социалистик экономиканинг коммунизм сари ҳаракат қилиб боришининг қудратли воситасидир. Шу билан бирга, Марказий Комитет Пленуми таъкидлаб ўтганидек, партия меҳнаткашларнинг коммунистик онглилигини ошириш, уларни меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш руҳида тарбиялаш йўлини бундан буён ҳам доим амалга ошираберади. Ҳар бир меҳнаткаш ўз ишига онгли, ташаббускорлик ва ижодкорлик билан муносабатда бўлган тақдирдагина, ҳар бир киши халқ мулкига эҳтиёткорлик ва омилкорлик билан қараган тақдирдагина коммунистик жамият қуриш учун муваффақиятли кураш олиб бориш мумкин. Бинобарин, меҳнатга маънавий стимулларни бутун чоралар билан ривожлантириш, омманинг чинакам коммунистик ижодкорлигини равнақ топдириш учун бутун шарт-шароитни вужудга келтириш — партия ташкилотларининг бурчидир.

Партия ташкилотларининг энг зарур ва биринчи даражали вазифаси — КПСС Марказий Комитети Пленумининг қарорларини саноат ходимларига, барча меҳнаткашларга кенг тушунтиришдан иборат. Шундай қилиш кераккн, бу қарорлар ҳаёт тақозоси билан қабул қилинганлигини, ишчилар синфининг, барча меҳнаткашларнинг туб манфаатларини, уларнинг фикр, ўйлари ва орзу-истакларини ифода этаётганлигини, уларнинг таклифлари ва истакларини ҳисобга олаётганлигини ҳар бир совет кишиси яхши тушуниб олсин. Бу эса, ҳар бир совет кишисининг ишлаб чиқаришни такомиллаштиришдаги ўз роли ва масъулиятини яхшироқ англаб олишига имкон беради.

Совет халқи КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумини, бу Пленум қарорларини тўла тушуниб, якдиллик билан қўллаб-қувватламоқда. Мамлакатимизнинг барча меҳнаткашлари партия ва Совет давлатининг Марказий Комитет Пленумида катта эътибор берилган ленинча ташқи сиёсатини ҳам қизғин маъқулламоқдалар, жаҳон социалистик ҳамдўстлигини бутун чоралар билан мустаҳкамлашни, халқларнинг озодлик курашини қўллаб-қувватлашни, ер юзида тинчликни сақлаб қолишни кўзлаб, мамлакатимиз халқаро майдонда қилаётган актив ҳаракатларни қўллаб-қувватламоқдалар.

КПСС Марказий Комитети Пленумининг қарорлари тўғрисида чет элларда ҳам жуда кўп фикрлар баён қилинди. Социалистик мамлакатлардаги ва бутун дунёдаги дўстларимиз бу қарорларни зўр мамнуният билан кутиб олдилар. Совет Иттифоқида ҳамда бошқа бир қанча социалистик мамлакатларда хўжаликни юргизишнинг янги методларига ўтилаётганлиги социализмнинг халқаро позицияларини янада кўпроқ мустаҳкамлайди, халқаро социалистик меҳнат тақсимотини чуқурлаштириш учун, социалистик мамлакатларнинг халқ хўжалик планларини ўзаро манфаатли асосда жуда яқиндан координациялаштириш, уларнинг қардошларча ҳамкорлигини янада мустаҳкамлаш учун энг яхши шарт-шароитлар яратиб беради.

Совет халқи КПССнинг навбатдаги XXIII съездини чақириш тўғрисидаги қарорни ғоят баланд руҳ билан кутиб олди. Ленинчи партиянинг съезди — катта тарихий аҳамиятга эга бўлган воқеадир, бу съезд совет жамиятининг ҳаётида, коммунизм қуриш учун курашда янги босқични бошлаб беради.

Бизнинг ленинчи партиямиз ўзининг XXIII съездини тош-метиндек жипслашган, халқ билан чамбарчас боғланган ҳолда кутиб олмоқда. Партиямиз коммунистик қурилишнинг буюк ва мураккаб вазифаларини муваффақиятли ҳал этиш йўлида қилинадиган амалий ҳаракатларнинг чуқур мулоҳаза билан тузиб олинган, илмий жиҳатдан асосланган, халққа тушунарли ва муътабар бўлган планига эга бўлди. Ватанимиз меҳнаткашлари ўз жонажон партиясининг синалган раҳбарлиги остида КПСС XXIII съездини ижодий ғайратларини кучли суратда мавж урдириб юбориш, социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириш, коммунистик жамият қуришда янги-янги зафарлар қозониш билан кутиб олажаклар.

(«ПРАВДА»нинг 2 октябрдаги бош мақоласи)

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

Сессия кун тартибида турган «Саноатни бошқаришни яхшилаш тўғрисида»ги биринчи масала кундузи соат иккида палаталарнинг алоҳида-алоҳида мажлисларида муҳокама қилина бошлади.

Иттифоқ Советида биринчи бўлиб Украина ССР Министрлар Советининг Раиси, депутат **И. П. Казанец** сўзга чиқди. У, саноатни бошқаришни янада яхшилашга, планлаштиришни такомиллаштиришга ва саноат ишлаб чиқаришини иқтисодий рағбатлантиришни кучайтиришга қаратилган тадбирларни маъқуллади.

Украинада, деди нотиқ, металлургия, кўмир, нефть, машинасозлик саноати тез ривожланмоқда. Лекин жуда бой хом ашё ресурсларидан, ишлаб чиқариш қувватларидан яхшироқ фойдаланилганида республика индустрияси бундан ҳам салмоқлироқ муваффақиятларга эришиши мумкин эди.

Халқ хўжалиги кенгашлари корхоналар фаолиятини кооперативлаштириш учун анча иш қилди. Лекин биз индустрия тармоқларига малакали раҳбарлик қила олмадик. Ҳар қайси тармоқ ичида тажрибалар ўртоқлашиб турилмади. Бунга давлат комитетлари ҳам айблидир, чунки улар аслини олганда ишлаб чиқаришдан ажралиб қолди.

Нотиқ планлаштиришнинг ва моддий манфаатдорликнинг янги системаси ҳақида гапириб, бу система ижобий роль ўйнайди, деб таъкидлади. Ана шу система, деди И. П. Казанец, Львов-Волин ҳавзасидаги 9-шахтада тажриба тариқасида қўлланиб кўрилди. Илгари корхона 30 та кўрсаткични бажариш учун ишлар эди. Шундан учтасини: план, рентабеллилик, сифат кўрсаткичини қолдиришга қарор қилинди. Натижада кўмир чиқариш 16 процент кўпайди, кончиларнинг меҳнат унумдорлиги 22 процент ошди.

Мамлакат экономикасини янада ривожлантириш, саноат ва қишлоқ хўжалигига раҳбарликни такомиллаштириш тадбирларини ишлаб чиқиш билан, деди Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, депутат **Б. Овезов**, партия ва ҳукумат бутун куч-ғайратларини саноат моллари ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ишлаб чиқаришни узлуксиз кўпайтиришга, халқнинг ҳаётий эҳтиёжларини тўлароқ қондиришга сарфламоқдалар.

Саноатга раҳбарликни қайта қуриш ниҳоятда етилган масала бўлиб қолди. Ҳозирги методлар билан бор резервлардан тўлиқ фойдаланиш мумкин бўлмай қолди.

Туркманистон — пахтакор республика, деди нотиқ. Пахта тозалаш саноатининг техника базасини такомиллаштиришга, пахта тозалаш пунктлари ва заводларини замонавий техника билан таъминлашга тааллуқли масалалар биз учун бениҳоя катта аҳамиятга эга. Бироқ, пахта етиштириш кўпайиб бораётгани ҳолда, тайёрлов пунктлари ҳаддан ташқари секин ривожланмоқда, замонавий техника билан яхши қуроллантирилмаяпти. Бу эса, пахтани қабул қилиш ва асрашни мушкуллаштириб, колхоз ва совхозлар учун қийинчиликлар туғдирмоқда.

Иттифоқ — республика Енгил саноат министрлиги мавжуд пахта тозалаш заводларини, тайёрлов базаларини реконструкция қилиш ва янгиларини қуриш масалаларига катта эътибор бериши лозим. Шундай қилинмаса, пахта толаси таннархини анча камайтиришга ва сифатини оширишга эришиб бўлмайди.

Белоруссия ССР Министрлар Советининг раиси **Т. Я. Киселев** ўз нутқида КПСС Марказий Комитетининг куни кеча тамом бўлган Пленуми қарорлари ғоят катта аҳамиятга эга эканлигини айтди. Бутун совет халқи, деди у, бу қарорларни шак-шубҳасиз маъқуллайди. Пленум қарори шундан далолат бериб турибдики, партиямиз Марказий Комитети иқтисодий ривожланишнинг объектив қонуниятларини ҳисобга олиб, халқ хўжалиги вазифаларини ҳал этишга янгича муносабатда бўлмоқда, масалаларни чуқур ва атрофлича ўрганмоқда.

Т. Я. Киселев Белоруссия экономикасини ривожлантиришнинг конкрет проблемаларига, чунончи, республиканинг меҳнат ресурсларидан рационал фойдаланиш зарурлигига тўхталиб ўтди. Қуйидаги мисол, деди нотиқ, саноатни бошқаришнинг кўп поғонали мураккаб системаси қандай қийинчиликлар туғдираётганлигини ҳамда янги техника соҳасидаги тадбирлар комплекс планлаштирилмаётганлигини исботлаш учун далил бўла олади. Белоруссия автомобиль заводи 45 тонналн катта юк автомобилининг ва 60 тонна юк ташиб, шу юкни ўзи туширадиган автопоезднинг намуналарини яратган эди. Давлат синовларида бу намуналар ўзининг ғоят самарали ва мустаҳкам машиналар эканлигини кўрсатди. Бироқ, уларга ўрнатилган Ярославль заводининг двигателлари номукаммал бўлиб чиқди ва шунинг учун янги автомобилларни ишлаб чиқариш тўхтаб турибди.

Илмий-тадқиқот, лойиҳалаш — конструкторлик ишларига ҳам, шунингдек ишлаб чиқаришга ҳам ягона раҳбарлик қилиш зарур, деб уқтирди нотиқ.

Арманистон ССР Министрлар Советининг раиси **А. Е. Кочинян** ўз нутқининг бошида бундай деди: янги система социалистик хўжалик юритишнинг ленинча принципларини янада ривожлантиришдан иборат бўлиб, ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчиларнинг ижодий активлигини бутун чоралар билан кучайтиришга қаратилган.

Нотиқ сўнгги етти йил ичида республика саноатидаги асосий фондлар икки баравардан зиёд кўпайганлигини айтди. Арманистон саноати маҳаллий ресурслардан фойдаланиб, кўп тармоқли бўлиб қолди. Лекин индустриянинг эски тармоқлари ҳам, янги тармоқлари ҳам бир қанча шундай проблемаларга дуч келмоқдаки, территориал бошқаришдан иборат мавжуд принцип бу проблемаларни ҳал қилишни қийинлаштириб қўймоқда. Бу эса, экономика, техника ва ишлаб чиқаришни ташкил этишнинг ўзгариб кетган шароитларига мос эмас.

А. Е. Кочинян саноатни бошқаришнинг тармоқ принципига ўтиш ва министрликлар тузиш тўғрисида сессия муҳокамасига қўйилган таклифлар — тўғри чора, деб уқтирди. Бу чора тармоқ ва территориал планлаштириш ишларини бир-бирига пухта боғлаб юбориш, мамлакатнинг ишлаб чиқарувчи кучларидан яхшироқ фойдаланиш имконини беради.

Грузия ССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари, депутат **Г. Н. Чоговадзе** айтдики, халқ хўжалиги кенгашлари билан тармоқ комитетлари тугатилиб, министрликлар тузилаётганлиги — жуда ўз вақтида кўрилаётган тадбир бўлиб, саноат тармоқларининг ишини яхшилашга ва мамлакат экономикасини юксалтиришга ёрдам беради. Шу муносабат билан иттифоқдош республикаларда саноатни бошқарувчи органларни тузиш масаласи алоҳида аҳамият касб этади. Лекин бу масалани ҳал қилиш вақтида иттифоқдош республикаларнинг саноатини ривожлантиришда мавжуд бўлган аҳволни ва бу соҳада сўнгги йилларда юз берган структура ўзгаришларини, шунингдек айрим саноат тармоқларини ривожлантириш истиқболларини ҳисобга олиш зарур.

Республиканинг баъзи йирик корхоналари ишидаги камчиликларни кўрсатиб, нотиқ бир қанча масалаларни ўртага қўйди. Бу масалаларнинг ҳал қилиб берилиши, унинг фикрича, ишлаб чиқаришдаги ишларни яхшилашга ёрдам беражак. Ишлаб чиқаришни ва унинг рентабеллилигини ўстиришдан корхона коллективларининг манфаатдорлигини оширмоқ учун шундай шарт-шароитлар вужудга келтириш заруркн, бунинг натижасида ишлаб чиқаришнинг ва рентабелликнинг ўсиши ишчи ва хизматчиларнинг иш ҳақини оширишга ҳам ёрдам берадиган бўлсин.

Завод ва фабрикаларда ишчи кучининг қўнимсизлигига ҳали ҳам барҳам берилган эмас, деди нотиқ. Бу ҳол меҳнат унумдорлигини ўстиришга тўсқинлик қилаяпти, маҳсулот сифатига ёмон таъсир кўрсатаяпти. Ишлаб чиқариш ходимларини корхоналарда мустаҳкамлаб қолиш мақсадида ҳозирдаёқ кўзда тутилган тадбирларга қўшимча равишда кўп йиллик хизмати учун ишчилар ва инженер-техник ходимларга қўшимча ҳақ тўлаш системасини ишлаб чиқиш мақсадга мувофиқдир. Шундай қўшимча ҳақ тўлашни иш ҳақи фондида кўрсатиб қўйиш лозим.

Коми область партия комитетининг биринчи секретари депутат **А. Г. Дмитрин** ўз нутқининг талайгина қисмини республика ўрмон ва ёғочсозлик саноатининг энг зарур эҳтиёжларига, ўрмон бойликларидан яхшироқ фойдаланиш, ўрмон кесиш кўламини кенгайтириш ҳисобига эмас, балки асосан ҳамма ёғочдан тўла-тўкис ва рационал фойдаланиш ҳисобига ўрмончилик маҳсулотлари олишни кўпайтириш зарурлигига бағишлади.

Мамлакат ўрмон саноатида 47 илмий-тадқиқот ва лойиҳалаш институти бор бўлгани ҳолда, деди нотиқ, ишларни комплекс механизациялаштириш масалалари бу соҳада ҳали ҳам яхши ҳал қилинаётгани йўқ. Айниқса ўрмончилик ва ёғочсозлик, нефть—газ, кўмир саноати учун етакчи ихтисослар бўйича кадрлар тайёрлашни ҳам яхшилаш зарур.

Министрликларни ташкил қилаётган вақтда, деди у, турли саноат тармоқларининг корхоналари ўртасида вужудга келган амалий алоқаларнинг сақланиб қолиши, иқтисодий район ичида бошқа министрликлар билан кооперативлашиб ишлаш ҳақида кўпроқ ғамхўрлик қилиниши жуда ҳам муҳимдир.

Ленинград металл заводи — энергетика ускуналари етказиб берувчи энг йирик корхонадир. Бу ерда жаҳонда энг қудратли буғ ва гидравлик турбиналар яратилмоқда. Ана шу завод директори, депутат **А. А. Груздев** ўз нутқини техника тараққиётининг энг муҳим проблемаларига бағишлади. Нотиқ ишлаб чиқариш ходимларининг йўлида турган ғовлар тўғрисида гапирди. Планлаштириш ишларидаги кўп поғоначилик, лойиҳалаш ва конструкторлик ташкилотларининг тарқоқ ҳолда ишлаётганлиги, ишдаги параллелчилик ҳам ана шундай ғовлардандир.

Харьков турбина заводининг мутахассислари 800 минг киловатт қувватга эга бўладиган якка валли буғ турбинасининг лойиҳаси устида ишлаётганини Ленинград металл заводидагилар яқинда эшитиб қолдилар. Ахир, бундай машинанинг лойиҳасини ленинградликлар аллақачон яратиб қўйишган-ку! Энергетика машинасозларининг тарқоқлик билан ишлаётгани ана шундай оқибатларга олиб келмоқда.

Ўртоқ Груздев планлаштириш ва корхоналарни иқтисодий жиҳатдан рағбатлантиришнинг сессия муҳокамасига тақдим қилинган янги системасини маъқуллади.

КПСС Тюмень область комитетининг биринчи секретари депутат **Б. Е. Шчербина** ўз нутқида Ғарбий Сибирнинг табиий бойликларини ўзлаштириш тўғрисида гапирди. Область территориясида 27 та нефть ва 24 та газ кони бор. Ана шу бойликларни ўзлаштириш соҳасида дастлабки қадамлар қўйилди, нефть ва газ саноатининг негизлари яратилди. Тюмень нефтчилари йиллик планни ҳозирдаёқ бажардилар. Бироқ, иш манфаатларини кўзлаб, конларни ўзлаштириш суръатлари анча оширилмоғи керак.

Нефть ва газ топилганлиги ишлаб чиқарувчи кучларни, ёқилғи — энергетика схемаларини ва бутун нефть химиясини территориал жойлаштириш проблемаларини янгича тарзда қўйишни ва ҳал этишни тақозо қилмоқда. Министрликлар ва Госплан янги районларнинг ресурсларидан энг оқилона суратда комплекс фойдаланишга алоҳида эътибор беришлари керак.

Иттифоқ Советининг мажлисида биринчи масала юзасидан ўтказилган музокараларда депутатлардан: КПСС Татаристон область комитетининг секретари **С. Л. Князев**, Озарбайжон ССР Кировобод шаҳридан бинокорлар комплекс бригадасининг раҳбари **В. К. Путик**, Тожикистон ССР Министрлар Советининг раиси **А. Қаҳҳоров**, Бошқирдистон АССР Министрлар Советининг раиси **З. Ш. Оқназаров**лар ҳам қатнашдилар.

* * *

Миллатлар Советининг мажлисида музокараларни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси, депутат **Е. С. Насриддинова** бошлаб берди. Барча совет кишилари қатори Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумининг қарорларини астойдил маъқулламоқдалар, деди у. Ўзбекистон экономикасида ҳали кўп резервлар бор. Саноат ишлаб чиқаришини бошқаришнинг тармоқ принципи ана шу резервлардан фойдаланишга кўп даражада тўғаноқ солиб келди. Кўпдан-кўп қайта қуришлар ҳам бунга халақит берди.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети ишлаб чиққан тадбирлар, деди Е. С. Насриддинова, экономикани янада ривожлантириш манфаатларини ўйлаб тузилган. Меҳнаткашлар депутатларининг Советлари хўжалик қурилишига доир масалаларни ҳал қилишда катта роль ўйнашлари керак. Ягона совет органларининг тиклангaнлиги улар олдида янги имкониятлар очиб қўйди. Депутатларни давлатни идора қилишга жалб этишнинг муҳим формаси бўлган доимий комиссияларнинг активлиги анча ошди. Ўзбекистон Олий Советида 15 та доимий комиссия бўлиб, шу комиссиялар депутатларнинг ярмидан кўпини бирлаштирган, ишлаб чиқаришнинг деярли ҳамма тармоқлари билан шуғулланмоқда. Масалан, Ўзбекистон ССР Олий Советининг Саноат доимий комиссияси муфассал текшириш ўтказгандан кейин гўшт-сут саноати корхоналарининг фаолиятини яхшилаш юзасидан, шунингдек пахта тозалаш заводларини чигитли пахтани қайта ишлашга ҳозирлаш юзасидан қимматли тавсиялар ишлаб берди.

РСФСР Министрлар Совети раисининг ўринбосари, РСФСР Госплани раиси, депутат **К. М. Герасимов** КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумининг қарорлари мамлакатимиз халқ хўжалигини янада ривожлантириш учун ғоят катта аҳамиятга эга бўлажагини айтди. Барча республикалар билан биргаликда Россия Федерацияси мамлакат экономикаси ва маданиятини ривожлантиришга ўз ҳиссасини қўшиб келмоқда. Етти йилликнинг ўтган олти йили мобайнида РСФСРда ишлаб чиқарилган саноат маҳсулотининг умумий ҳажми 1,6 баравар кўпайди. Лекин ишлаб чиқариш фондларидан яхшироқ фойдаланишга, янги техникани жорий қилишга, маҳсулот сифатини оширишга ёрдам берувчи иқтисодий воситалар тағин ҳам кенгроқ кўламда қўлланилганида бундан ҳам каттароқ муваффақиятларга эришиш мумкин эди. Марказий Комитет ишлаб чиққан тадбирлар ва К. Т. Мазуровнинг докладида баён қилинган таклифлар экономикамизни янада юксалтириш вазифаларига бутунлай ва батамом мос бўлиб тушади. Бу тадбирлар марказлаштирилган планларни умуман коллективнинг, шунингдек корхонадаги ҳар бир ходимнинг хўжалик соҳасидаги мустақиллиги ва ташаббускорлиги билан рационалроқ боғлаб олиб бориш имконияти беради.

Нотиқ республиканинг айрим саноат корхоналарида планлаштиришнинг янги системаси синаш тариқасида қўлланиб кўрилганлигини айтди. «Большевичка» (Москва) ва «Маяк» (Горький) номли иккита тикувчилик бирлашмаси ишлаб чиқаришнинг янги тартибига ва савдо ташкилотлари билан бевосита алоқа боғлашга кўчирилди. Бу тадбир маҳсулот сифатини яхшилаш имконини бераётганлигини, аҳолининг талабини яхшироқ қондиришга сабаб бўлаётганлигини дастлабки якунлар кўрсатиб турибди.

К. М. Герасимов қайта қуриш жараёнида қўшимча равишда кўриб чиқиш лозим бўлган бир қанча таклифларни баён қилди. Чунончи, Россия Федерациясида бошқариш звеноларининг иложи борича камроқ миқдорда бўлишини таъминлаш мақсадида бир қанча тармоқлар бўйича иттифоқ министрликларига параллел қилиб республика министрликлари тузиб юришга зарурат йўқ. Иш манфаатлари шуни талаб қиладики, саноатнинг бир қанча тармоқларида ихтисослаштирилган корхоналарни сақлаб қолиш билан кифояланмай, шундай корхоналарни бутун чоралар билан ривожлантириш ҳам керак.

СССР денгиз флоти министри, депутат **В. Г. Бакаев** ўз нутқида бундай деди: Совет денгиз транспорт флоти етти йиллик бошлангандан бери ўтган йиллар мобайнида 2,6 баравар ўсиб, жаҳонда ўн биринчи ўриндан олтинчи ўринга чиқиб олди. Эндиликда Совет Иттифоқи ўз кемаларида ҳар қандай мамлакатга юклар жўнатиши мумкин.

Денгиз транспорти ходимлари планлаштиришни такомиллаштириш, техника воситаларидан яхшироқ фойдаланиш ва флот ишининг рентабеллилигини ошириш масалаларини синчиклаб ўрганиб чиқдилар. Изланиш натижасида чет элларга қатнайдиган денгиз флотининг ишига баҳо беришда янги асосий кўрсаткич белгиланди, у ҳам бўлса — тушган валютанинг соф миқдоридир. Натижада ўтган йили зарар келтириб ишлаган денгиз флоти хўжалигининг юксак даражада рентабелли тармоғига айланди.

Планлаштиришнинг янги методларини жорий қилиш, денгиз флотининг бутун фаолиятини коммерсия негизида қайта қуриш денгиз транспортини жадал ривожлантириш ҳамда флот ва портлардан яхшироқ фойдаланиш соҳасидаги вазифаларни анча тезроқ ҳал қилишга имкон беради.

Қозоғистон ССР Министрлар Советининг раиси **М. Бейсебоев** қуйидагиларни айтди: Фан ва техниканинг ҳозирги ютуқлари асосида индустрияни янада ривожлантириш, ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарасини ошириш саноатни бошқаришни тубдан яхшилашни талаб этади. Халқ хўжалиги кенгашлари ҳар бир айрим тармоқнинг ривожлантирилишини таъмин эта олмадилар. Маҳаллий саноат корхоналарининг халқ хўжалиги кенгашлари ихтиёрига топширилиши ҳам кутилган натижани бермади. Бунинг натижасида аҳолининг турмуши учун зарур бўлган кўп буюмларни ишлаб чиқариш тўхтатилди. Халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқариш учун маҳаллий хомашёдан фойдаланиш сусайтириб юборилди. Ҳозир республикада область ва район корхоналарига эга бўлган маҳаллий саноат министрлигини тиклашга қарор берилди.

М. Бейсебоев саноатни бошқаришни яхшилашга қаратилган тадбирларни тасдиқлаш ҳақида таклиф киритди.

Латвиянинг саноати, деди Латвия ССР Министрлар Советининг раиси депутат **В. П. Рубен**, контроль рақамларда етти йилликнинг охирига мўлжалланган ишлаб чиқариш даражасига 1963 йилдаёқ эришди, республика ишлаб чиқаришнинг ҳажми жиҳатидан эса, етти йиллик планни шу йилнинг 1 майигача бажарди. Лекин шундай бўлса ҳам, бошқариш ва планлаштириш системасидаги жиддий нуқсонлар, иқтисодий таъсир кўрсатиш воситаларидан етарли даражада фойдаланмаслик саноатнинг ривожланиш суръатларини тезлатишга ҳалақит бермоқда.

Планли раҳбарлик ва хўжалик юритиш методлари системасини коммунистик қурилишнинг иқтисодий вазифаларига мувофиқлаштиришни, дейди депутат, турмушнинг ўзи талаб қилмоқда.

КПСС Чувашистон область комитетининг биринчи секретари, депутат **С. М. Ислюков** бундай деди: Партиянинг қишлоқ хўжалигига ҳам, саноатга ҳам раҳбарликни яхшилаш юзасидан бу йил қабул қилган қарорларининг аҳамияти шундаки, субъектив кўрсатмалар, кўпинча эса, ўйлаб-нетиб турмай бериладиган кўрсатмалар ўрнига чуқур ўйланган ва илмий жиҳатдан асосланган тадбирлар амалга оширилмоқда. Бу тадбирлар халқ хўжалигини ҳар томонлама ривожлантириш, коммунистик қурилишда меҳнаткашлар кенг оммасининг манфаатдорлиги ва активлигини ошириш учун кенг имконият очиб беради.

«Днепроспецсталь» заводининг старший пўлат эритувчиси, депутат **Н. С. Буйний** айтдики, планлаштиришдаги мавжуд практика ишлаб чиқаришни ривожлантиришга кўпинча халақит бермоқда.

Нотиқ экономикани ривожлантиришнинг энг муҳим масалаларини ҳал этмоқ учун барча звеноларда — министрликларда, идораларда, заводларда ва цехларда жавобгарликни ғоят ошириш ва давлат интизомини мустаҳкамлаш зарур, деб таъкидлайди.

Қирғизистон ССР Министрлар Советининг раиси, депутат **Б. Мамбетов** қуйидагиларни айтди. Тармоқ принципи ишлаб чиқаришни ҳаракатга келтириш учун доим мустаҳкам асос бўлиб келди. Бу принцип бошқа иттифоқдош республикалар каби Қирғизистонда ҳам бузилди.

Нотиқ саноатни бошқаришнинг тармоқ системасига ўтиш тўғрисидаги таклифни тўла равишда қувватлади. Янги тартиб, деди у, ишлаб чиқаришга раҳбарлик қилишда зарур бирлик бўлишини таъминлайди, ҳар бир тармоқнинг ўзида экономикани, фан ва техникани ривожлантиришга ёрдам беради.

Миллатлар Советининг мажлисида кун тартибидаги биринчи масала юзасидан бўлган музокараларда депутатлар — Озарбайжон ССР Министрлар Советининг раиси **Э. Н. Алихонов**, Эстония ССР Министрлар Советининг раиси **В. И. Клаусон**, Грузия Компартияси Марказий Комитетининг секретари **Р. Я. Пруидзелар** ҳам сўзга чиқдилар.

* * *

СССР Олий Советининг сессияси 2 октябрда ўз ишини давом эттирди. (ТАСС).

Москва. СССР Олий Советининг VI сессияси кунларида. Суратда: СССР Олий Советининг депутатлари: Ўзбекистон ССРдаги Киров номли колхоз трактор-далачилик бригадасининг бошлиғи Т. Охунова, Киров шаҳридаги тўқимачилик комбинатининг бригада бошлиғи Л. А. Федосеева, Молдавия ССРдаги «Вяца Ноуэ» колхозининг раиси Е. Г. Сорочан ва Самарқанд медицина институтининг проректори У. К. Ваҳобова ўртоқлар Қизил майдонда (ТАСС).

БУГУН ЎҚИТУВЧИЛАР КУНИ

МУРАББИЙ, УСТОЗ, ЗИЁКОР

БАЙРАМИНГИЗ МУБОРАК

Мен идорага кирганимда Сайдаҳмад ака болаларнинг дафтарини текшириб ўтирган эканлар.

— Ойимни кўришга келган эдим, сизни ҳам кўриб кетай деб кирувдим, — дедим.

— Раҳмат ўглим, — деди Сайдаҳмад ака.— Кеча Мирқурбон келган экан. У ҳам келиб кўриб кетди. Мен учун мана шунинг ўзи катта мукофот. Ўқитувчи учун бундан бошқа яна қандай мукофот бўлиши мумкин?

Дарҳақиқат ўқитувчи ўзининг ҳар бир ўқувчисини билади, унинг ютуқларини кўриб севинади, камчилигини кўриб қайғуради.

Менинг ўқитувчим Сайдаҳмад ака ҳам ана шундай кишилардан бири.

Сайдаҳмад ака 30 йилдан бери Бўстонлиқ районидаги Нанай қишлоғида жойлашган Энгельс номли ўрта мактабда ўқитувчилик қилмоқда. Бу даврда Сайдаҳмад ака юзлаб болаларни тарбиялаб вояга етказди. Унинг ўқувчилари ҳозирги кунда турли ишларда хизмат қилмоқда. Фақат шу мактабнинг ўзидагина 95 процент ўқитувчилар унинг шогирдлари. Шу қишлоқдаги мактабнинг директори Н. Орифжонов, математика фанлари кандидатлари Эргаш Рузматов, Ҳ. Беркинов, Политехника институтида ўқитувчи бўлиб ишлаётган А. Акрамов, А. Раимовлар ҳам Сайдаҳмад Ирисматовнинг қўлида тарбия олганлар.

Бугун ўқитувчилар байрами куни мен сизларни азиз ўқитувчиларим: Сайдаҳмад Ирисматов, Самардин Фаёзов, Маҳкамбой Назаров, Тўйчи Самуқов, Назармат Ниғматов, Абдиғани Имомбердиев, Миртилло Сафоев, байрамингиз билан чин юракдан табриклайман. Сизларга узоқ умр, шарафли касбингизда янги муваффақиятлар тилайман.

Т. РАИМЖОНОВ,
журналист.

РАҲМАТ!

Бугун бизни ҳамма табриклайди!

— Байрамингиз билан! — деган сўзларни ҳамкасбларимиздан, қадрдон ўқувчиларимиздан, уларнинг ота-оналаридан эшитамиз. Бундай илиқ, самимий табрикларга сазовор бўлиш қандай ёқимли.

Ҳали яқиндагина биз педагоглар бошқа касб кишилари қатори иш ҳақининг анча оширилганлигининг гувоҳи бўлган эдик. Маориф ходимларининг моддий фаровонлигини оширишга қаратилган бу тадбирдан сўнг мана энди «Ўқитувчилар куни» байрами ҳам таъсис этилди. Бу Ватан, халқ ва партиянинг биз ўқитувчиларга кўрсатаётган катта ғамхўрлигининг яна бир ёрқин далили эмасми?!

Мамлакатимизда бу янги байрам ҳар йили нишонланадиган бўлди. Бу ўсиб келаётган ёш авлодни тарбияловчиларга нисбатан кўрсатилаётган катта эътибор натижасидир.

Ҳамма маорифчилар қатори мактабимиз ўқитувчилар коллективи бизга кўрсатилаётган бундай ишончни оқлашга, давримизга муносиб — ғайратли, онгли, интизомли ёшларни тарбиялаш учун бутун кучни сарфлашга сўз берди.

С. АВАЗОВ.
Тошкентдаги 40-мактабнинг илмий бўлим мудири.

ЛЕНИНЧА ҒАМХЎРЛИК

Бугун шаҳримизнинг ҳамма ерида «Ўқитувчилар куни» катта байрам қилинмоқда. Ўқитувчилар, тарбиячилар ва халқ маорифи ходимлари СССР Олий Советн Президиумининг «Ўқитувчилар куни»ни ўтказиш тўғрисидаги фармонини чексиз қувонч ва зўр ифтихор туйғулари билан кутиб олдилар. Қўлларида гулдасталар тутган ўқувчилар, мактабларнинг собиқ талабалари, ёшу-қари—барча ўқитувчиларни байрам билан табрикламоқдалар.

Бизда халқ ўқитувчиси ва унинг меҳнати ғоят қадрланади. Партия ва Ҳукуматимиз ўқитувчиларнинг моддий-маиший аҳволини яхшилаш, уларнинг ғоявий ва сиёсий билимларини, педагогик маҳоратларини тинмай ошириб боришлари, ижодий ишлашлари учун тинмай ғамхўрлик қилмоқдалар. Улуғ доҳимиз ва устозимиз Владимир Ильич Ленин Совет ҳокимиятининг дастлабки йиллариданоқ халқ ўқитувчиси тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилишни партия ташкилотларидан қатъий талаб қилган эди: «Халқ ўқитувчиси бизда шундай бир юксак даражага кўтарилмоғи лозимки, — деган эди В. И. Ленин, — у буржуа жамиятида ҳеч қачон бундай юксак даражага кўтарилмаган эдя ва ҳозир ҳам кўтарилмаган ва кўтарилиши мумкин эмас. Бу исботлаб беришни талаб қилмайдиган ҳақиқатдир. Биз ўқитувчини маънавий жиҳатдан юксалтириш борасида ҳам, уни ҳақиқий юксак унвонга лойиқ бўлишга ҳар тарафлама тайёрлаш борасида ҳам, муҳими, муҳими ва муҳими унинг моддий аҳволини кўтариш борасида ҳам систематик суратда, оғишмай, зўр бериб иш олиб бориш йўли билан ҳалиги айтилган ҳолга эришмоғимиз лозим». Партия ва Ҳукуматимиз улуғ Ленин кўрсатмаларини бажара бориб, ўқитувчиларнинг моддий-маиший аҳволини яхшилаш соҳасида кўпгина тадбирларни амалга оширдилар. СССР Олий Советининг ўтган йили бўлиб ўтган сессияси Қарорига мувофиқ ҳозирги вақтда ўқитувчиларимиз оширилган миқдорда иш ҳақи олаётирлар.

Бизда ҳамма яхши нарсалар болаларники ва болалар учундир. Шаҳримизда мактаблар, мактабгача тарбия, мактабдан ташқари болалар муассасалари тармоғи йил сайин кенгайиб бормоқда. Энг муҳташам ва кўркам бинолар болалар ихтиёрига бериб қўйилган. Пионерлар саройлари, пионерлар уйлари ёш авлод учун хизмат қилмоқда. Ҳозирги вақтда шаҳримизда 195 та мактаб ишлаб турибди. Буларда меҳнаткашларнинг 190 мингдан ортиқ фарзандлари таълим ва тарбия олаётирлар.

Шаҳар партия, совет ташкилотлари мактабларда таълим-тарбия ишлари сифатини яхшилаш, ўқувчиларга амалий меҳнат кўникмалари бериш, уларни коммунистик келажакнинг муносиб кишилари қилиб етиштириш ишларида халқ маорифи ходимлари ва мактабларнинг педагогик коллективларига яқиндан ёрдам бераётирлар. Ўқитувчиларнинг моддий-маиший аҳволини яхшилаш, уларнинг ўз ғоявий-сиёсий билимларини оширишлари учун шароит яратиб бериш партия ташкилотларининг диққат марказида турмоқда.

Мактабларимиз йил сайин малакали ўқитувчилар билан бойиб бормоқда. Ҳозирги вақтда 10 мингга яқин ўқитувчи ёш авлодга таълим-тарбия бераётир.

Жамоатчилик ишларида актив иштирок этиш, ўзи дарс бераётган предметлар бўйича ўқувчиларнинг тўлиқ ўзлаштиришларига эришиш, ҳар бир дарсни кўргазмали ўқув қуроллари асосида қизиқарли ва мазмунли ташкил этиш билан жамоатчилик ҳурматини қозонаётган ўқитувчиларимиз сафи тобора кенгаймоқда. 110-мактабнинг физика ўқитувчиси К. Г. Муҳаммаджонова, 9-мактабнинг рус тили ўқитувчиси М. Қодирова, 84-мактабнинг тарих ўқитувчиси Ф. Муҳиддинов, 95-мактабнинг адабиёт ўқитувчиси М. Мирзаев, 47-мактаб ўқитувчиси Т. Е. Бронеславская, 61-мактаб ўқитувчиси З. Н. Лукина каби новатор ўқитувчиларнинг номлари бутун республикамизга машҳурдир. Улар дарс беришнинг илғор методларидан ўз иш практикаларида унумли фойдаланиш билан, ўтилаётган ҳар бир теманинг ўқувчилар томонидан пухта ўзлаштирилишига эришмоқдалар. Бу ўқитувчиларнинг ўзлари ҳамда уларнинг ўқувчилари бир неча юзлаб кўргазмали ўқув қуроллари тайёрлаганлар. Улардан дарс процессида яхши фойдаланмоқдалар.

Партия ва Ҳукуматимиз ўқитувчининг оғир ва шу билан бирга шарафли меҳнатини юксак тақдирламоқдалар. 90 га яқин ўқитувчига «Республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи» фахрий унвони берилган. Кўплаб ўқитувчиларимиз СССР орден ва медаллари билан мукофотланганлар.

Совет ўқитувчилари болаларга таълим ва тарбия бериш билан коммунистик жамият қурувчилар нинг олдинги сафларида бормоқдалар. Улар коммунизм бинокорларини етиштирмоқдалар, ер юзидаги барча халқлар учун Тинчлик, Меҳнат, Озодлик, Тенглик, Қардошлик ва бахт-саодатнинг тантана қилиши учун курашмоқдалар. Ўқитувчиларимиз болаларга коммунистик ва интернационал тарбияни сингдириш учун педагогика фани ютуқларидан, тарбиянинг барча воситаларидан фойдаланмоқдалар.

Яқинда бўлиб ўтган республика партия активи йиғилиши ёшларни тарбиялаш масалаларини атрофлича муҳокама қилиб, партия, комсомол, касаба союз ташкилотлари, ўқитувчилар, халқ маорифи ходимлари ва бутун жамоатчиликнинг бу соҳада олиб борадиган вазифаларини белгилаб берди. Ўқитувчиларимиз ёшларни билимдон, меҳнатсевар, маънавий пок, Коммунистик партия ва Совет ҳукумати учун содиқ кишилар қилиб тарбиялашлари лозим.

Партия ва халқ ҳаммамиз учун энг азиз нарсани — болалар тарбиясини ўқитувчига ишониб топширган. Ўқитувчиларимиз ҳар бир болани коммунистик жамиятимизнинг муносиб гражданлари қилиб тарбиялаш учун курашишлари зарур.

«Ўқитувчилар куни»нинг таъсис этилиши совет халқ ўқитувчисига қилинаётган улкан ғамхўрликнинг яна бир ёрқин далилидир. Биз халқ маорифи ходимлари партиямизнинг бу ғамхўрлигига таълим-тарбия ишлари сифатини янада яхшилаш, кишиликнинг асрий орзуси — коммунизм кишиларини етиштириш каби шарафли ва масъулиятли ишда янада янги муваффақиятларни қўлга киритиш билан жавоб берамиз.

Т. ДАДАШЕВ,
Тошкент шаҳар халқ маорифи бўлимининг мудири.

Суратда: Октябрь районининг 14-мактаб ўқитувчиларидан (чапдан) биринчи қатордан: Р. Хўжаев, О. Шарофуддинов, Х. Умаров, С. Обидов, кейинги қаторда чапдан: А. Набихўжаев, И. В. Кочетова, Н. Аъзамова, Х. Абдуллаев, орқадаги қаторда: С. Акбархўжаев, Х. Зуфарова.

А. Тўраев фотоси.

Ҳар ким биринчи марта қўлига «Алифбе» тутқазган, ҳарф ўргатган ўқитувчисини яхши эсласа керак. Куйбишев районидаги 148-мактабда ана шундай шарафли касб эгалари — бошланғич синф ўқитувчилари кўп. Мамлакат Боҳодирова (юқоридаги сурат) мактабда саккиз йилдан бери ишлайди. Лутфиниса Оқмирзаева эса (пастдаги суратда) бундан беш йил илгари шу мактабга келган. Ҳар иккала мутахассис бу давр ичида кўп тажриба орттиришди.

А. Абалян фотолари.

ДАВРИМИЗ ҚАҲРАМОНЛАРИ

Таъзим

Кунлардан бирида аллақайси донишманддан:

— Сиз жаҳонда кўп одамларни кўрдингиз, шулардан қайси бири дилингизга энг яқин туради? — деб сўрашган экан, у:

— Уч киши, — деб жавоб берибди. — Бири — отам, иккинчиси — онам, учинчиси — устозим.

Ҳар сафар Одил акани кўрсам шу гап ёдимга тушади. Паст бўйли, думалоқ, хушбичим юзли, сочларига оқ оралаган, куюнчак бу одамни кўчадами, трамвайдами, театрдами, қаерда бўлмасин танишлари учратади. Бири дарров жой бўшатади, бири одоб билан таъзим қилади, яна биров кўнглида йиғилиб қолган ҳасратини, қувончини тўкиб солади. Эҳтимол шу танишлардан бири кўп жиҳатдан ундан ўзиб кетгандир, эҳтимол энди унга Одил аканинг ўгитларини эшитишга ҳожат ҳам қолмагандир. Лекин болаликнинг ўтмиш пардаларига йўргакланиб қолган гулдай нозик, илиқ хотираси бирдан туғён уриб, таъзимга ундаса ажаб эмас.

* * *

Бу воқеага 20 йил бўлиб қолди. Эндигина уруш битган дамлар эди. У пайтларда Одил ёш, серғайрат йигит эди. Педагогика институтини битирди-ю, аммо муродига етолмади. Уруш тўлқини олисларга етаклаб кетди уни. Фронтдан яраланиб қайтди. Ўз касбида ишлай бошлади.

Оловли ёз кунларидан бири эди. Одил тор жинкўчадан велосипед миниб борар, ғилдираклар билкиллаган тупроқ устида илондай ингичка из қолдириб кетарди. Яқин-атрофда зоғ учмас, бутун табиат саратон қуёшининг оташ нафасида эриб кетгандай эди. У ғилдиракнинг дами бўшашиб кетганини сезиб велосипеддан тушди. Секин-секин етаклаб бориб, бир чеккадаги ёнғоқ танасига суяди-да, дам бера бошлади. Бир лаҳзадаёқ тер босиб кетди. Бармоқлари билан ғилдиракни ушлаб кўраётган эди, осмондан узилиб тушгандай қисқагина бир соя пайдо бўлди.

Одил бошини кўтариб қаради-ю, уч-тўрт қадам нарида турган болани кўрди. Болакайнинг офтобда қорайиб кетган юзидан 10-11 ёшларда эканини билиш қийин эмасди. У қизил духоба дўпписига ўрик тўлдириб олган, хавотирланиб бир Одилга, бир велосипедга қарар эди.

— Отинг нима? — деди Одил болани чўчитиб юборишдан чўчигандай жилмайиб.

— Раҳимжон.

— Яхши от экан., Ўригинг ширинми?

Бола жилмайди.

— Ейсизми?

— Раҳмат ука. Нечанчи синфда ўқийсан?

— Ўқимайман.

— А?

— Ўқимайман, — деди бола тушунмагандай елкасини қисиб. — Қозирободда мактаб йўқ. Чилонзор узоқ. Дўмбробод ундан ҳам узоқ...

Одил велосипедни етаклаб, тупроқ кечиб кетди. Энди у офтоб тиғини ҳам, туфлисига тўлиб қолган тупроқни ҳам сезмасди.

«Ўн-ўн икки яшар болалар ҳалиям мактабга қатнамаса? — дерди у ўзига-ўзи. — Бунақада бир қадам ҳам силжиб бўлмайди-ку! Наҳотки райондагилар парво қилишмаса?!» У эртагаёқ районга чиқишни кўнглига тугиб қўйди.

Аммо РайОНОда ўзига-ўзи гап орттириб олди.

— Ўзингизнинг мактабингизга тортинг! Ким айтади сизни қобилиятли директор деб?

— Йўл узоқ, ахир! Биринчи синф ўқувчилари қандоқ қатнасин? Болаларни қаёққа сиғдирамиз?

— Ўртоқ Қаюмов! Ҳозир ҳар қадамда мактаб қурадиган пайт эмас. Маблағ йўқ, тушундингизми?

У тарвузи қўлтиғидан тушиб, мактабга қайтди. Мактаб етти йиллик бўлгани билан бор-йўғи 132 ўқувчи, учта синф хонаси бор эди. Булар ҳам шу йили — у директор бўлиб келганидан кейин қурилган, аввал бўлса болалар Дўмбробод қишлоғининг мачити ўрнида очилган синфда ўқишарди. У аввалига ранжиса ҳам, кейин РайОНОдагилар ҳақли эканига ишонди. Рост-да, ҳозир ҳар қадамда мактаб қуриб бўлмайди-ку ахир!

Одил бир йил ичида ўзи билан дўстлашиб кетган ўқитувчиларни кўз ўнгига келтирди. Хушчақчақ, серҳаракат Зуҳриддин Сирожиддинов, камгап Николай Забруцкий, қизлардай мулойим, софкўнгил Қулаҳмад Ҳолмуҳамедов... Маслаҳатлашиш керак! Бу нарсани кўпчилик ҳал қилади.

Ўша куни торгина, полсиз ўқитувчилар хонасидан ҳаммалари яхши ният билан чиқишди. Икки кундан кейин Қозиробод чойхонасига уч ўқитувчи билан директор кириб борди.

Одамлар тинч кунлар бошланганидан, Кореядаги уруш ҳам тугай деб қолганидан қувониб гапиришар, бу йил меванинг сероб бўлганини айтиб севинишарди. Чойхўрлардан бири энди коммунизм қуришга навбат келганини айтиб қолди.

— Шунақа дейсизу, — деди Одил ўтирган еридан баланд овоз билан, — лекин коммунизмга ўз-ўзидан чиқиб кетавермайди-да, одам. Меҳнат қилиш керак. Билим керак.

— Нима бизни бекорчи деяпсизми?

— Нимага энди? Бекорчи эмассиз!.. Нечта болангиз бор?

— Учта.

— Каттаси неча ёшда?

— Қизим ўнга қадам қўйди. Нимайди?

— Ўқийдими?

Чойхўр индамасдан бошини қуйи солди. Чойнакнинг қопқоғини тақиллатиб, самоварчини чақирди.

— Ҳисоблаб кўрсак, «Қизил юлдуз» колхозида мактаб ёшида анчагина бола ўқимас экан. Рост, бизнинг мактаб узоқда. Синфхоналаримиз етишмайди. Нимага шу ернинг ўзида мактаб оча олмаймиз?

Бу гап одамларга шунчалик маъқул бўлишига, пахсачилар, усталар, сувоқчилар мана-мен деб ўртага чиқишига Одилнинг ўзи ҳам ишонмаган эди. Йўқ, у катта иш бошлаб бергани йўқ. Бошланай деб турган ишга туртки берди, холос.

Июль охирлаб қолган, ишни тезлаштириш керак эди. Қурилиш ускуналари етишмас, гоҳо ҳашарчиларга иш топилмай қоларди. Лекин, барибир мактаб битди. Қишлоқ марказида 20-мактабнинг филиали очилди. Бир йилдан кейин алоҳида мактаб бўлиб ажралиб чиқди. Ҳозирги 138-мактаб ана шундай бунёд бўлган эди. Одил бўлса ўзи директорлик қилаётган 20-мактабда қолди.

Мана, ўшандан бери салкам йигирма йил ўтиб кетибди. Одил ака ўйлаб қараса, ўзининг ҳаёти ҳам бир вақтлар Дўмбрободни ёқалаб ўтадиган Ширин ариғидай гоҳ жўшқин, гоҳ оҳиста тўлқинлар юзида оқиб кетибди. Сочларига оқ оралабди, пешонасига илк ажинлар ип тортибди. Куз яқинлашибди. Сумбула тушса, сув тиниқлашади. Сув тагидаги гавҳар доналари кўриниб қолади. У ҳам шу гавҳарларни тез-тез учратиб туради.

Қайси куни автобусда лўппи юзли, оқ сариқдан келган йигит иззат-икром билан жой берди унга. Одил ака бу йигитни — Ғофур Исахоновни яхши танийди. Бир вақтлар мактабни олтин медаль билан битирган эди. У ҳозир Москвада — аспирантурада ўқиётганини айтди.

Омонулла Нуруллаев билан Азиз Раҳматхонов ҳам унинг ўқувчилари. Темир йўл инженерлари бўлиб ишлашяпти.. шогирдлар кўп. Бири-бирадан одобли, билимдон. Улар қанчалик илгарилаб кетишса, устоз шунчалик хурсанд.

Ўша пайтларда кўрилган қийинчиликлар тушдай ўтди-кетди. Ҳозир мактабга кирган киши қувончидан энтикиб кетади. Минг ўқувчи, йигирма етти синф, устахоналар, тўгараклар, катта боғ...

Ўқитувчиларни айтмайсизми? Физик Хафиза Исҳоқова, немис тили мутахассиси Ада Ивановна Титова, математик Қўчқор Турсунов билан Аббос Азизов, Мавжуда Исроилова билан Муҳаббат Умарова — ҳаммаси ўз касбини жондан севган педагоглар. Одил ака шуларни ўйласа, бир вақтлар қўйилган пойдевор устида ажиб бир бино қад кўтарганини ҳис этади. Шу ҳис лаззати қувонч бағишлайди директорга.

Ариқни бир киши очади-ю, сувни минг киши ичади, дейдилар. Бир вақтлар Одил ака билан унинг дўстлари очган ариқдан неча минглаб кишилар баҳраманд бўляпти. Эҳтимол шунинг учун шогирдлар таъзим этишар унга. Эҳтимол шунинг учун уни кўрганда кишилар қалбининг бир чеккасида яшириниб ётган азиз бир ҳис қалқиб кетар...

Ў. ҲОШИМОВ,
Чилонзор район 131-саккиз йиллик мактаб.

АЗИЗ СИЙМО

Ёрқин қалбла ўша он,
Бошим силаб меҳрибон,
Қўлга бериб китобим,
Ҳарф танитган офтобим.
Юзларидан томиб нур,
Қалби тўла илм — шуур,
Очиқ чеҳра, майин сўз,
Меҳр билан тикиб кўз,
Айтган гаплари ёдда:

— Бўл сахий, камтар, содда.
Кўча-кўйда, юришда,
Одоб сақлаб туришда,
Тозаликда бўл, ўрнак,
Ишда, ўқишда серган.
Кийимингни тут тоза,
Дўстин олсин андоза.
Урган меҳмон кутишни,
Даврада гул тутишни.

Уйда боқиш онангга,
Иззатда бўл отангга.
Эринчоқ бўлма зинҳор,
Тўрт фаслни нўр баҳор.
Пионерсан оқ кўнгил,
Инсонни сев, қадрин бил,
Шундай таълим берувчи,
Бу азиз ўқитувчим.

Обид Расулев.

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи Фазлиддин Расулов қирқ йилдан буён бир авлодни тарбиялаб келмоқда. Унинг кўп собиқ ўқувчилари ҳозирги вақтда турли вазифаларда ишлаб келмоқда. Суратда: Тошкентдаги 22-мактабнинг 7-синф ўқувчилари Гўзал Усмонова ва Зуҳра Обидовалар ўз ўқитувчиси Ф. Расуловни ўқитувчилар байрами билан табрикламоқдалар.

Г. ПУН фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

БАХТИЁР ОИЛА

Бу йўллар Ғиёс акага кафтидаги излардай таниш бўлиб қолган. Ҳар куни эрта тонгда мана шу йўлдан қадрдон бўлиб қолган мактабга, ўқувчилар олдига қатнайди. Мактаб томон борар экан, гоҳо-гоҳо, ҳаёлларга ғарқ бўлиб кетади. Енгил машиналар ғир-ғир ўтиб турган кенг асфальт кўча, хув анави савлат тўкиб турган тўрт қаватли мактаб биноси ўрнида пастқам уйлар, баланд қилиб пахса ва гуваладан кўтарилган чор деворлар, арава аранг сиғадиган кўчалар гавдаланади. Ҳа, шунга ҳам қирқ йил бўлипти. Қирқ беш йилдан бери Ғиёс ака мактабга қатнаб ёшларни илм чашмасидан баҳраманд этиб келяпти. Бугун ҳам одатини тарк этмай йўлга тушди. Мактаб дарвозасидан энди ичкарига кириб кетаётган эди, рўбарўсидан ўрта яшар бир киши пешвоз чиқиб, мулойимлик билан қўл чўзиб салом берди.

Бироз жимликдан сўнг ҳалиги киши сукунатни бузди.

— Домла, мени танимадингиз шекилли.

— Кўзимга иссиқ кўриняпсизку, ажратаолмаяпман.

—Мен Анвар Турдиевман. Мана шу мактабда 1933 йилда таҳсил кўрганман. Иккинчи партада, ойна олдида ўтирардим.

— Ҳа, бўлди-бўлди танидим! Классном, жингалак соч, Анвар.

Анвар бошидаги дўппини олиб сочини силар экан, жингалак сочдан асар ҳам қолмади деб кулиб қўйди. Мураббий билан талаба узоқ суҳбатлашди. Қўнғироқ чалиниб ўқувчиларни синфга ундади. Анвар устозини синфгача кузатиб қўйди, сиҳат-саломатлик, узоқ умр тилаб хайрлашди.

Ғиёс ака чеҳраси шундай ёришиб кетди-ки, шу топда ундан бахтиёр одам йўқдек эди. Ўқитувчи синфга кирганда ҳамма ўрнидан турди. Салом-аликдан сўнг дарс бошланди. Ҳар куни дарс шу зайлда бошланади. Аммо устоз ҳар куни ўқувчиларга бошқачароқ, кечагидан кўра бугун мукаммалроқ таълим беришга ҳаракат қилади. Ғиёс ака 45 йиллик тажрибага эга бўлса ҳам ҳар куни дарсга тайёрланиб келади, ўқийди, ўрганади.

Ғиёс акага ўқитувчилик ота касб. Унинг отаси Муса ака революциядан олдин камбағал болаларини йиғиб мураббийлик қилган. Уч ака-ука ота изидан бориб ўқитувчилик қилабошлади. Ғиёс аканинг укалари Маҳмуд ҳам, Ҳомид ҳам ўқитувчи. Улар ҳам шу касбда ишлайбошлаганларига ўттиз йилдан ошди. Ғиёс ака Мусаевнинг фарзанди Фаёз Мусаев ҳам ота-бобоси йўлидан бориб ўқитувчи бўлди. У ҳозирда 33-мактабда тарих, география фанларидан дарс беряпти. Устознинг келини Зарофат Мусаева ҳам, куёви Туроп Нуъмонов ҳам ўқитувчи. Ғиёс аканинг оиласини ўқитувчилар, илм чашмасини тарқатувчилар оиласи деса бўлади. Оила аъзолари тез-тез йиғилишиб туришади. Суҳбатлар вақтида мавзу дарс бериш методикасига тааллуқли бўлиб қолганда ҳамма Ғиёс акага: Сиз биздан кўра кўпроқ тажриба орттиргансиз, деб қўярда қўймай биринчи сўзни шу кишига беришади.

1921 йилдан бошлаб ўқитувчилик қилабошлаган Ғиёс ака Мусаев 1944 йилда биринчилар қаторида «Ўзбекистонда хизмат кўрсатган ўқитувчи» деган шарафли номга сазовор бўлди. Ҳозирда Октябрь районидагина эмас, балки бутун республикада энг катта мактаблардан бири бўлган 111 мактабни ташкил этишда, унинг биносига пойдевор қўйишда Ғиёс ака ташкилотчилардан бири бўлди. Шунинг учун ҳам ўтган йили мактаб ўзининг 40 йиллик юбилейини байрам қилганда Ғиёс аканинг номи такрор-такрор тилга олинди.

Ёшларга ғамхўр, меҳрибон устоз неча-неча юзлаб ўқувчиларни илм-фан чашмасидан баҳраманд этди. Неча юзлаб ўқувчилар унинг қўлида таҳсил кўрди. Ўқувчилари Ғиёс акани кўргани тез-тез келиб туришади. Уларнинг бири инженер, иккинчиси врач, учинчиси олим. Устоз бу ворислари билан ҳақли равишда фахрлана олади.

Ғ. Мусаевнинг узоқ йилги сэмарали меҳнатлари муносиб тақдирланди. У, Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан, бир неча медаллар, район, шаҳар, область халқ маорифи бўлимларининг ёрлиқлари ва совғалари билан тақдирланган. Ғиёс ака меҳнат фронтида. Райондаги бошқа мактабларнинг ўқитувчилари устоз тажрибасини ўрганишяпти. Ҳа, Ғиёс Мусаевнинг ўқувчиларга таълим беришдаги 45 йиллик бой тажрибасини ўрганса, тарғиб қилса арзийди.

Ш. УМУРЗОҚОВ.

ГЎЗАЛЛИК ОШИҒИ

СЕРГЕЙ ЕСЕНИН ТУҒИЛГАН КУНИНИНГ 70 ЙИЛЛИГИГА

Яқинда, «Шарқ юлдузи» журналининг июнь сонида атоқли рус шоири Сергей Александрович Есениннинг ўзбек тилига талантли ёш шоир Эркин Воҳидов томонидан таржима қилинган шеърлари эълон қилинди. Бу шеърларни ўқир экансиз, унинг автори Россиянинг оташ нафас қалам соҳиби, Россия табиатининг, унинг гўзаллигининг чинакам ошиғи бўлганлигини ва уни бутун қалби билан ҳис этган зукко шоир эканлигини кўз олдингизга келтирасиз.

Дарҳақиқат, Сергей Есенин Россия кўркининг, унинг улкан қалбининг беназир куйчиси эди. Унинг шеърларида XX асрнинг биринчи чорагидаги Россия қишлоқларининг жонли картиналари ўзининг ёрқин тасвирини топган. Унинг деярли ҳар бир шеърида ўзи яшаб турган даврнинг, ўзи туғилиб ўсган қишлоқ ва унинг атрофидаги жойларнинг қизғин юрак ҳарорати сезилиб туради.

Сергей Есенин бундан етмиш йил илгари Рязань областининг Константиново қишлоғида туғилди. Унинг ёшлиги шу қишлоқда ўтди. Қишлоқ ҳаёти, деҳқонларнинг оғир дала меҳнати ёш Серёжанинг хотирасида унутилмас таассуротлар қолдирди. Унинг биринчи шеърлари ана шу она қишлоғида яратилди. Унинг шеърларида рус кишисининг бошидан кечирган яхши кунлари ва дардли дамлари баралла янграб эшитилди. Бу асарларда рус қишлоқларининг ўзига хос кўринишлари — ўрмонзорлар, ҳайдалган, ҳовури бурқсиб турган қоратупроқ ерлар, шудринг доналари билан ювилган ям-яшил ўтлоқлар, муздек қиш ҳавосида мўриларидан тутуни осмонга кўтарилган уйлар, қишда қор тагида изи йўқолган йўллар жонланади.

Сергей Есенин улғайиб, ўз қишлоғидан бошқа жойларга кетганида ҳам, Москва ва Ленинградда яшаган чоқларида ҳам ўз қишлоғига, қариндошларига хат-хабарлар ёзиб, улар билан алоқа боғлаб турган ва кўп шеърларида ёшлик вақтларини эсга олиб, ажойиб мисраларни яратган.

Шоирнинг зўр эҳтирос билан ёзилган мисралари халқ қалбида чуқур жой олди. Унинг шеърларини кенг китобхонлар оммаси севиб ўқиб келмоқда. Шоир ижоди рус адабиётининг олтин фондига ноёб дурдона бўлиб киради. Улуғ Максим Горький Сергей Есенин ижодини юксак баҳолаган эди.

Сергей Есенин туғилган қишлоғида унинг ҳаёти ва ижодига бағишланган музей очилган. Бу жойга яқин-йироқдан меҳмонлар, шеър мухлислари келиб турадилар. Шоир уйидаги хотира дафтарида китобхонлар шоир тўғрисида зўр меҳр-муҳаббат билан ўз истакларини ва унинг ижоди билан бениҳоя фахрланишларини ёзиб қолдирганлар. Хотира дафтарига мана бундай сўзлар ёзилган: «Есенин — бизнинг ифтихоримиз», «Есенин поэзияси Ватан муҳаббати демакдир». «Есенин шеърларида рус табиатининг барча гўзалликлари ва барча ажойиботликлари акс этган».

Жўшқин қалбли шоир чиндан ҳам рус адабиётининг ифтихоридир. Унинг ижоди Россия ҳаёти билан, рус халқи ҳаёти билан чамбарчас боғлангандир.

Сергей Есенин Россияни ва халқни чин қалбдан севди ва унинг порлоқ келажагини, ёрқин истиқболини куйлади. У, Россиянинг тақдирини, унинг олдида ёрқин ҳаёт турганлигини зўр пафос билан тараннум этди. У, ўзининг айрим шеърларида хато фикрларга йўл қўйди, ҳаётни субъектив талқин этиш майлларига берилди. Шунга қарамай, ўз тақдирини халқ тақдиридан ажратмади. Халқ ҳаёти, Россия ҳаёти унинг қўшиқлари бўлиб қолди.

Шоир жанубда, Шарқ мамлакатларининг таърифини тилга олганда ҳам туғилиб ўсган ўз диёрининг бекиёс гўзалликларини қумсаб, бундай куйлайди:

Рус бағрида кезаман гўё
Чўмиб оқшом туманларига,
Нечун маъюс таратар зиё
Ой Хуросон чаманларига.

Есенин Октябрь инқилобининг ғалабаларини куйлайди. Унга қарши қурол кўтарган оқ гвардиячиларнинг номини қаҳру ғазаб билан тилга олди. У, Маяковский, Тихонов, Жаров ва бошқа совет шоирлари каби доҳий Лениннинг поэтик образини яратишга ҳаракат қилди ва ўзининг бир қанча шеърларида доҳи ҳақида поэтик фикр юритди. У ўзининг бир шеърида Ленинни «Бизнинг талабчан отамиз Ильич» дейди.

Россиянинг улкан шоири ўз ижоди билан миллионларнинг севимли адибига айланди. Унинг шеърлари кўп миллатли совет халқларининг тилларига таржима қилиниб, қайта-қайта нашр этилмоқда. Ўзбек китобхонлари ҳам бу машҳур шоирнинг шеърларини ўз тилларида ўқимоқдалар.

Бугун советлар диёри рус халқининг оташ нафас шоири туғилган куннинг 70 йиллигини нишонлайди. Совет кишилари буюк Ватанимиз маданий меросига зўр ҳурмат билан қарайди, унинг улкан арбобларининг номини зўр ҳурмат билан тилга олади. Сергей Есенин ҳам мамлакатимиз халқлари қалбидан ўз шеърлари билан абадий жой олган улкан соҳиби қаламлардандир.

ЦИРК ЧИРОҚЛАРИ ПОРЛАДИ

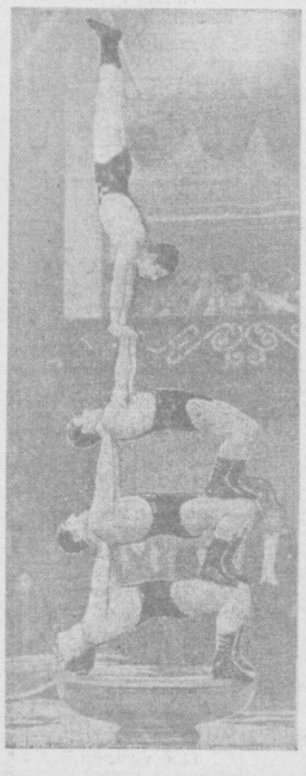

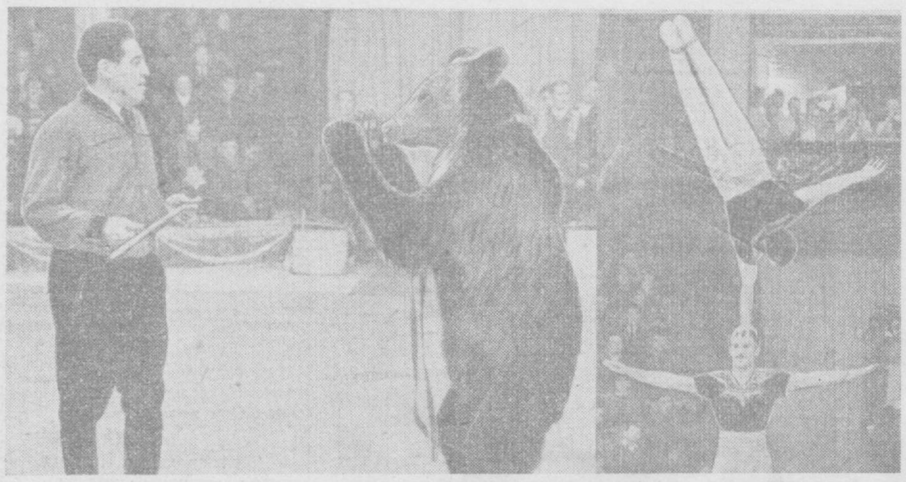

Тошкент Давлат цирки эпчиллик, довюраклик, кучлилик санъати шинавандалари билан яна гавжум бўла бошлади. 1 октябрдан яна цирк чироқлари порлади. Янги мавсумни қардош Грузия цирки артистлари бошлаб бердилар.

Оркестрнинг тантанавор садолари билан меҳмонлар цирк аренасига чиқиб келадилар. Томошабинлар «Сакартвело» парад прологи қатнашчиларини қизғин табриклашади. Шўх ўйин, дилбар рақслардан сўнг хилма-хил программадаги номерлар кўрсатилади.

Программада бадиий акробатика, ҳаво гимнастлари, жонглёрлар, чавандозлар санъатига катта ўрин берилган. Карим Варзиев раҳбарлигидаги грузин йигитлари от ўйнатишнинг юксак маҳоратини намойиш қилдилар. Грузия ССРда хизмат кўрсатган артист Сандро Дадешкелианининг оригинал номери ҳаммага манзур бўлди. Артистнинг нозик ва сира кутилмаган ҳаракатлари муносиб баҳоланди. Цирк санъати Бутуниттифоқ кўригининг дипломантлари (раҳбари Н. Казаков) тўр устида ҳаяжонли машқлар бажаришди.

Ҳайвонларни ўргатувчи Л. Дубровскийнинг «велосипедчи» айиқлари «ақлли» номерлар кўрсатади. Республикада хизмат кўрсатган артист Сандро Тедеашвили раҳбарлигидаги грузин қизиқчилари томошабинларга бутун кеча давомида қувноқ кулги, шўх қаҳ-қаҳа бахш этадилар.

Меҳмонларнинг ҳамшаҳарларимизга тайёрлаган ҳамма номерлари ҳақида тўхталиб ўтишнинг имкони йўқ. Яхшиси бу қизиқарли томошани бир келиб кўринг.

Суратларда: артист Мчедлишвилиларнинг акробатик группаси номерларидан бири (чапда). Ҳайвонларни ўргатувчи Л. Дубровский ўз айиғи билан. Акробатлар Натрошвили ва Оганезов саҳнада.

А. Абалян фотолари.

ПУЛДОР „БОЙВАЧЧА“

ФЕЛЬЕТОН

Фабрика директори: «Оёқ-қўли чаққонроқ кишини омбор мудирлигига қаёқдан топсам экан» деб, кабинетда ўйланиб ўтирган эди, эшик тақирлади.

— Марҳамат,— деди директор эсноқ аралаш. Хонага оқ мағиздан келган барваста бир йигит етти букилганича кириб келди. У кўпдан бери дийдор кўришмаган қадрдонлардек директор билан қуюқ сўрашиб бўлгач:

— Сизда омбор мудирлиги бўш деб эшитдим, — деди икки қўлини кўксига қўйиб.

— Фамилиянгиз?

— Каминанинг исми-шарифлари Воҳид Хўжаев...

Шу чоқ шкафдаги кўргазма учун қўйилган турли хил атир-упаларга кўзи тушиб қолди. Шунда Хўжаевнинг кўзининг соққалари косасида алланечук ўйнаб кетди. «Мабодо бу иш насиб этса борми...» хаёлдан ўтказди у.

— Меҳнат дафтарчангиз? — сўради Хўжаевнинг хаёлини бузиб директор.

Воҳид Хўжаев кўзини ҳалиги шкафдан узмай, қўлдан-қўлга ўтавериб астар-авраси ағдарилиб кетган «Меҳнат дафтарча»сини узатди.

— Эҳ-ҳе, — деди бошлиқ дафтарчани варақлар экан, — инженермисиз, гулдек ҳунарингиз бор экан-ку, ука. Яна совхозларда ишлаган экансиз...

— Ҳа, аммо, лекин, — Хўжаев бироз дудуқланиб қолди. Кейин ўзини тутиб олиб, дақки юнусдан қолган дийдиёсини ишга солди, — далабоп бўлиб туғилмаган эканмиз-да, директор опа, бизга дала ҳавоси ёқмади, бунинг устига денг, жуфти ҳалолим, бола-чақа, дўст-биродарлар шаҳарда. Балиқ сув билан тирик деганларидек... Ҳа, буёғини менга қўйиб берасиз. Бу иш менга ота касб-да, опахон. Жуда келтирвораман. Бу ёғи ҳам бор, хўжа авлодмиз. Лекин сизга дўстлигимни айтиб қўяй. Бу вазифага зинҳор-базинҳор хотин-халажларни қўя кўрманг. Нега десангиз, улар атир, упа-элликка ниҳоят даражада ўч бўлишади. Юзингизни ерга қаратиб қўйишмасин дейманда, директор опа...

Доғулининг тилёғлама гапларига лаққа учган Тошкент парфюмерия фабрикасининг директори С. Обидова ўйламай-нетмай буйруққа жимжимадор қилиб, шартта имзо чекиб юборди. Қарабсизки, совхозларда инженер-контролёр бўлиб ишлаган Воҳид Хўжаев омбор мудири бўлиб турибди. Буйруқни ёнга уриб, шу заҳотиёқ омборга кирди.

Ана молу-мана мол! Омбор тўла атир-упалар!... Хўжаев шу куниёқ омбордан қуруқ чиқиб кетолмади. У уйига хушбўй таратиб кириб келди.

Фабрикада тайёрланган молларни турли шаҳар ва районларга жўнатиш «операция»си омбор мудири қўлидан ўтар экан. Хўжаев фабрикадаги контролсизликдан фойдаланиб, фактурада кўрсатилган молларни контейнерларга жойлаш вақтида дюжина-дюжина (атир-упаларни) ўмариб қолаверди. Сохта ҳужжатлар ясади. Жўнатилган молларни тартиб-қоидага мувофиқ қабул қилган баъзи савдо ташкилотлари Хўжаевга сингиб кетган атир-упаларни орбитраж орқали ундириб олишга муяссар бўлди. Лекин қабул вақтида салгина хатога йўл қўйган ташкилот ходимлари эса «оҳ» деб бармоқларини тишлаб қолишди. Юлғичга бу йўл жуда қўл келди. У шу зайлда қарийб икки йил иш кўрди. Қанчадан-қанча софдил савдо ходимларини қақшатди. Ўғирлаб қолган молларни гумашталарига ошириб пуллади. Мисол келтирамиз. В. Хўжаев ўтган йили 9 июлда 34599 сонли накладной бўйича Жиззах районлараро базасига жўнатган ҳар хил атир-упадан 266 сўмлик, 34595 сонли накладнойга асосан савдо министрлигига қарашли Ленинобод базасига жўнатган «Кармен» одеколонидан 300 флакон—208 сўмлик, 13 августда 310645 сонли накладнойга мувофиқ «Тожикгалантерея» республика базасига юборган «Қори наво» одеколонидан 400 флакон—182 сўмликни ўғирлаб қолди ва ҳоказо. У ана шунақа йўл билан ўғирликни сурункасига амалга ошириб, ўн минг сўмдан зиёд давлат пулини балойи нафсига урди. Натижада унинг ҳамёни пулга тўлиб, жарақ-жарақ ҳаром пул орқасида оёғи олти, қўли етти бўлиб босар-тусарини билмай қолди. Хўжаевнинг пулдор «бойвачча»лигидан бир мисол келтирамиз.

Бир куни Воҳид Хўжаевни бош бухгалтер Прокудин чақириб:

— Нима иш қиляпсиз, ўзи — дейди.

— Нима бўлибди, — дейди Хўжаев пинагини бузмай.

— Мана буни кўринг, — бухгалтер бир даста қоғозни унинг олдига ташлади, — сизнинг айбингиз учун орбитраж фабрикадан 400 сўм ундирди. Энди сизни судга берамиз. Ойлигингиздан босиб қоламиз. Тушундингизми?!

— Тушундим, — деди парвойи палак, — шунга ҳам ота гўри қозихонами, — У чўнтагига қўл солиб, тахи бузилмаган ўнталикларни бухгалтернинг олдига ташлади.

— Мана бу нақдини олинг-да, ғавғо кўтарманг, ёпиғлиқ қозон ёпиғлигича қолаверсин.

Пулни кўрган бухгалтернинг кўзи ола-кула бўлаёзди. Пулдор «бойвачча» «қарз»идан қутулиб: «чўт қоқишингни билсанг-чи, бунақанги пул менга чўт эмас» деб тўнғиллаганича омборга кириб кетди. Шундан кейин В. Хўжаев қинғир ишининг қийиғини чиқармасликка уринди. Қайси бир ташкилотдан фабрикага эътироз билдирилса, ўша томонга қараб учади. У ерга бориб ҳаммаёқни «тинчитиб» келади. У ўзини директорман ёҳуд ОБХССнинг ходимиман, баъзан ташкилотлар ўртасидаги жанжални келиштирувчиман деб таништиради. Шундан кейин қабул актига имзо чеккан кишиларни чақириб, тергов қила бошлайди. Хўжаев ана шундай найрангбозлик билан бир қанча кишиларга панд бериб келган. Бу тўғрида ҳам бир мисол келтирмоқчимиз. Шу йил июль ойида Қашқадарё область Китоб районлараро базаси ходимлари Хўжаев юборган моллардан 2000 флакон тройной одеколон етишмагани ҳақида фабрикага хабар қилдилар. Буни пайқаган юлғич Китобга учади. У ерга бориб чўнтагидан бир қизил муқованинг четини салгина кўрсатди-да, ўзини ОБХССнинг ходимиман деб таништирди. Сўнг контейнерни қабул қилиб олишда актга имзо чеккан Л. Ю. Платонская, Р. Тарасов, К. Солиев ва Исмоилов ўртоқлар устидан «тергов» бошлайди. Уларга дўқ-пўписа қилади... Лекин улар Хўжаевнинг нопоклигини пайқаб қолишади. Буни сезган учар жуфтакни ростлаб Тошкентга келади. Фабрика директори номига рапорт ёзиб киради.

— Сафарим қариди, ҳаммаси жойида, фақат жиндек янглишмовчилик бўлибди...

С. Обидова воқеадан хабардор эди. Унинг рапортини олиб нафрат билан кўз қадади.

— Виждонсиз! — дея ўрнидан депсиб туради, — пок коллективимиз шаънига доғ туширдинг, бизни дашном қилдинг, йўқол кўзимга кўринма, — дейди.

С. Обидова ўз хатосига энди тушунди. Бу шахснинг нопоклигини, харомтомоқлигини, бир неча марта судланганлигини кечикиб билди...

Хўжаевнинг сири ошкора бўлди. Шу кунларда Фрунзе район прокуратураси ходимлари унинг сирларини кетма-кет фош қилишяпти. Воҳид Хўжаев ўз қилмишлари учун одил халқ суди олдида жавоб беради.

М. ИБРОҲИМОВ.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИ ТЎҒРИСИДА

ЧЕТ ЭЛ МАТБУОТИ

БЕРЛИН, 1 октябрь. (ТАСС). Германия Демократик республикаси пойтахтининг газеталари бугунги сонларида КПСС Марказий Комитети Пленумининг қарорини ва КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Л. И. Брежневнинг Пленумда сўзлаган нутқини босиб чиқарди. «Нейес дейчланд» газетаси бу нутқнинг тўла текстини «Янги вазифаларни ҳал этиш учун партиянинг кучидан фойдаланайлик» деган сарлавҳа остида эълон қилди. Бошқа газеталар Л. И. Брежнев нутқининг баёнини қуйидаги сарлавҳалар остида босиб чиқардилар: «Социалистик жамиятни бутун чоралар билан мустаҳкамлаш керак» («Берлинер цейтунг»), «Қардошларча Иттифоқни мустаҳкамлайлик» («Нейе цейт»), «Бизнинг сиёсатимиз бутун дунёда тинчликка хизмат қилади» («Бауэрнэхо»).

ВАРШАВА, 1 октябрь. (ТАСС). Польша газеталари КПСС Марказий Комитетининг ҳали яқиндагина тамом бўлган Пленуми тўғрисидаги хабарларни бугун биринчи ва иккинчи саҳифаларида кўзга яққол ташланадиган ўринларда босиб чиқардилар. Газеталар КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Л. И. Брежнев нутқининг батафсил баёнини, шунингдек, пленум қарорларини эълон қилдилар.

«Жице варшави» газетаси ўз сарлавҳасида қуйидагиларни ёзади: «Саноатни янада муваффақиятли ривожлантириш учун янги иқтисодий тадбирлар. Социалистик ҳамдўстликни мустаҳкамлаш, озодлик курашини қўллаб-қувватлаш ва тинчликни сақлаш—Совет Иттифоқи ташқи сиёсатининг мазмуни ана шундай». «Глос праци» газетаси «Партия ва ҳукуматнинг халқаро сиёсат соҳасидаги фаолияти СССРнинг позициясини мустаҳкамлайди», деган сўзларни сарлавҳа ўрнида берган. «Штандар млодих» газетаси совет саноати ишларини янада такомиллаштириш катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидлайди.

БУХАРЕСТ, 1 октябрь. (ТАСС). «Скинтейя», «Роминия либерэ» газеталари ва Руминиянинг бошқа газеталари бугунги сонларида Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитети Пленумида сўзлаган нутқи ва Пленум қарорларини босиб чиқардилар. Жумладан, нутқда айтилган қуйидаги сўзлар келтирилади: Совет Иттифоқи социалистик мамлакатлар партия-ҳукумат делегациялари билан яқинда ўтказилган музокараларнинг натижаларидан мамнундир ва саноатга раҳбарликни такомиллаштириш юзасидан КПСС Марказий Комитетининг Президиуми таклиф этган тадбирлар корхоналар коллективларининг ташаббуси ва ижодиётини ғоят юксалтиришни кўзда тутади.

СОФИЯ, 1 октябрь. (ТАСС). Болгариянинг «Отечествен фронт» газетаси бугунги сонида КПСС Марказий Комитетининг Пленуми саноатни ривожлантиришнинг кенг программасини белгилади, деб ёзади. Бу программанинг моҳияти, дейилади мақолада, социалистик ижтимоий тузумнинг барча афзалликларини рўёбга чиқариш ва улардан халқ манфаатлари учун фойдаланишдан иборат.

«Белгиланган тадбирлар, — деб ёзади яна газета, — иқтисодий аҳамиятгагина эга бўлиб қолмай, балки хўжаликни бошқаришнинг демократик асосларини ҳам кенгайтиради, меҳнаткашларнинг ташаббусини янада кенг ривожлантиришга ёрдам беради. Пленумнинг қарорлари ана шу маънода жуда катта сиёсий аҳамиятга эга».

Болгария газеталари Л. И. Брежневнинг нутқини ва КПСС Марказий Комитети Пленумининг қарорларини «Коммунистик қурилиш йўлидан шахдам қадамлар билан олға», «Ташаббус ва ижодкорликни энг кўп даражада ривожлантириш», «Совет экономикасига раҳбарликни такомиллаштириш йўлидаги ғоят муҳим қадам» деган йирик сарлавҳалар остида босиб чиқарди.

ҚОҲИРА, 1 октябрь. (ТАСС). Қоҳира газеталари КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитети Пленумида сўзлаган нутқининг батафсил баёнини босиб чиқардилар. Газеталар бу нутқнинг совет-америка муносабатлари тўғрисида гап борган қисмини алоҳида уқтириб кўрсатади. «Ижипшн газетт» газетаси қуйидагиларни ёзади: «Л. И. Брежнев айтдики, совет-америка муносабатларининг нормаллашуви Америка империализмининг қардош социалистик мамлакат бўлмиш Вьетнам Демократик Республикасига қилаётган қуролли агрессияси билан бир жойга сиғиша олмайди». «Алжумҳурия» газетаси қуйидагиларни таъкидлайди: Л. И. Брежнев айтдики, «Совет Иттифоқи ташқи сиёсатининг моҳияти — жаҳон социалистик ҳамдўстлигини бутун чоралар билан мустаҳкамлашдан, халқларнинг озодлик курашини қўллаб-қувватлашдан, ер юзида тинчликни сақлашдан иборат».

ИНДОНЕЗИЯДА ТЎНТАРИШ ЯСАШГА УРИНИШ

НЬЮ-ЙОРК, 1 октябрь. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентлигининг мухбири Жакарта радиосининг хабарига асосланиб, қуйидагиларни билдиради: Индонезия армиясининг бўлинмалари қуролли кучлар бошқа турларининг қисмлари ёрдамида неча Жакартада давлат тўнтариши ясамоқчи бўлган генералларнинг бир группасини қамоққа олдилар. Радионинг хабарида айтилишича, исёнчилар АҚШ марказий разведка бошқармасининг ташаббуси билан тузилган «генераллар кенгаши»га бирлашиб, 5 октябрда, яъни Индонезия қуролли кучлари кунида мамлакатда ҳокимиятни ўз қўлларига олмоқчи бўлганлар.

Хабарда айтилишича, контрреволюцион тўнтариш ясаш йўлидаги уринишларнинг олдини олган Индонезия армиясининг бўлинмалари Жакартадаги ҳаётий муҳим объектларни ўз назоратларига олганлар ва президент Сукарно ҳамда Индонезиянинг бошқа раҳбарларини қўриқлаб турибдилар.

БИЛДИРИШ

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Советининг III сессиясини чақириш тўғрисида

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Советининг III сессияси шу йил 5 октябрь кундуз соат 3 да Округ офицерлар Уйи залида (Энгельс кўчаси, 13) чақирилади.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети сессия муҳокамасига «Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар ва район Советлари ижроия комитетларининг иш услуби ва методларини яхшилаш тадбирлари тўғрисида»ги масалани қўйди.

Депутатлар шу жойда кундуз соат 2 дан бошлаб рўйхатга олинадилар.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

3 ОКТЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 11.00 — **Болалар учун эшиттириш**, 12.00 — **Гўзал нақшлар** (мактаб ўқувчилари учун).

Рус тилида: 12.20 — **Спорт эшиттириши** (Сув спорт саройидан), 12.50 — **Том Сойер саргузаштлари** (телефильм), 14.05 — **В. А. Моцарт** («Ажойиб кишилар ҳаёти» циклидан).

Ўзбек тилида: 17.00 — **Мактаб ўқувчилари бригадасида**, 17.25 — **Телевизион янгиликлар**, 17.40 — **Спартакиада байроқлари остида** («Ёшлик» студияси).

Рус тилида: 18.30 — **Телевизион янгиликлар**, 18.45 — **Реклама ва эълонлар**, 18.50 — **Оилавий масала** (телефильм). 19.20 — **Концерт** (Игорь Моисеев раҳбарлигидаги ансамбль ижросида). 20.10 — **Осмон калити** (кинокомедия).

Ўзбек тилида: 21.35 — КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорлари асосида. **Сўз — пахтазор қаҳрамонларига** (қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш ва концерт, 22.15 — **Оқшом тароналари** (адабий-музикали эшиттириш).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — **Фрунзе телестудияси эшиттиришлари.**

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 3/Х да кундуз **Этик кийган Мушук**, кечқурун **Боғчасарой фонтани.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 3/Х кундуз **Насриддин саргузаштлари**, кечқурун **Сарвқомат дилбарим.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — 3/Х да кундуз соат 12, 3 ва кеч 8 да **Грузин цирки артистларининг гастроли.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Узоқ юлдуз нури (1 ва 2-серия) — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ИСКРА» (кундуз ва кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (кеч 9 яримда).

Шаҳардаги бегона — НАВОИЙ номли, «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун). «МОСКВА» (кундуз соат 12, 4, кеч 8 ва 10 да).

Минг қиёфага кирган киши — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Валерий Чкалов (эрталаб соат 10 да), **Эски Чикагода** (кундуз 2 ва кеч 6 да) — «МОСКВА».

Кибальчиш бола ҳақида эртак (эрталаб соат 10 да). **Учинчи ракета** (кундуз 5 да ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли.

Подшо қайлиғи — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 9-45 минутда).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 8 да бошланади)

Янги Дон Жуан — «ФЕСТИВАЛЬ», «УДАРНИК».

Ёз табассуми — КАФАНОВ номли.

Узоқ юлдуз нури (1 ва 2-серия) — «ВАТАН».

Унутма, Каспар! — «1 МАЙ».

Яшил чироқ — ТЕЛЬМАН номли.

Девортешар — НАВОИЙ номли.

Эски Чикагода — ПУШКИН номли.

1965 йил 13 октябрь кундуз соат 3 да, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг геология ва геофизика фанлари бўйича бирлашган илмий совети мажлисида (Братск кўчаси, 33-уй, Х. М. Абдуллаев номли Геология ва геофизика институтининг конференц-зали)

И. В. Кушниров — геология-минералогия фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун: «Бухоро зонасида нефть ва газ конларининг ҳосил бўлишидаги регионал қонуният» деган темада диссертация ёқлайди.

Диссертация билан кутубхонада танишиш мумкин (Братск кўчаси, 33-уй).

1965 йил 14 октябрь кундуз соат 2 да, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Тарих ва археология ҳамда Шарқшунослик институтларининг бирлашган илмий совети мажлисида (Гоголь кўчаси, 70-уй, ижтимоий фанлар бўлимининг конференц-зали)

С. ЖАЛИЛОВ — тарих фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун: «Фарғона водийси шарқий районларини суғориш тарихидан (XIX аср ва XX аср бошлари)» деган темада диссертация ёқлайди.

Диссертация билан Фанлар Академияси кутубхонасида танишиш мумкин (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй)

3-Қурилиш трестининг
3-ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИГА
ғишт терувчилар, дурадгорлар, бетончилар, ёрдамчи ишчилар
ҚЕРАК
Ёлғиз кишилар ётоқ билан таъминланади.
Тошкент шаҳар, Братск кўчаси, 49-уйда кадрлар бўлимига учрашилсин.

„Б“ КЛАССИДА

Мамлакат биринчилиги учун РСФСР 5-зонасида қатнашаётган командаларнинг 29 сентябрда ўтказилган навбатдаги ўйинлари қуйидаги натижалар билан тугади: «Химик» (Салават) — «Нефтяник» (Фарғона) — 0 : 0, «Строитель» (Уфа) — «Помир» (Ленинобод) — 1 : 1, «Локомотив» (Оренбург) — «Шахтёр» (Ўш) — 6:0, «Металлург» (Магнитогорск) — «Спартак» (Андижон) — 4:1, «Динамо» (Целиноград) — «Спартак» (Самарқанд) — 5:0, «Металлист» (Жамбул) — «Свердловчи (Тошкент области) — 4:1, «Металлург» (Чимкент) — «Захмет» (Чоржўй) — 1 : 0, «Химик» (Чирчиқ) — «Зарафшон» (Навоий) — 3:0.

(ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ЖУРНАЛИСТЛАР СОЮЗИ ТОШКЕНТ БЎЛИМИДА

ЁШЛАР ТАРБИЯСИ—БОШ ТЕМА

Ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш масалалари «Ёш ленинчи» газетаси саҳифаларида қандай ёритилмоқда? Ўзбекистон журналистлар союзи Тошкент бўлими ана шу темада ёшлар газетаси редакциясида летучка ўтказди.

Газета материаллари ҳақида СССР журналистлар Союзининг аъзоси, Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг старший ўқитувчиси Султон Орипов гапириб берди. Обзорчи ёшларни революцион ва меҳнат традициялари руҳида тарбиялаш ҳақидаги материалларни батафсил таҳлил қилди, ўзбек халқининг қаҳрамонона ўтмишига бағишланган мақолалар ҳақида яхши фикрлар айтди, кекса коммунистлар ҳақида материалларни беришдаги ютуқ ва камчиликлар тўғрисида тўхталди.

Газета ҳарбий-ватанпарварлик темасига кенг ўрин бериб яхши иш қилмоқда. Унинг саҳифаларида қишлоқ ёшлари ҳаётидаги янги традициялар ҳақида кўпгина материаллар эълон қилинди.

Ўртоқ С. Орипов меҳнат тарбияси темасига газета бир ёқлама ёндошаётганлигини танқид қилди. Газетада пахтакор ва механизаторлар ҳақидаги очерклар кам учрайди, ёш дала гвардиячиларининг илғор тажрибаси етарли даражада пропаганда қилинмайди, қишлоқ коммунистик меҳнат бригадалари ишлари ҳақида камдан-кам ҳикоя қилинади. Обзорчи шунингдек, бошмақолалардан қониқмаганлигини ҳам айтиб ўтди. Саккиз ой мобайнида газетада назарий ва пропагандистик мақолалар бармоқ билан санарлигина берилди. Газета республикада спортни ривожлантиришга етарлича эътибор қилмаётир.

Обзорчининг сўзидан сўнг ёшлар газетасининг ҳамма ижодий ходимлари музокарада қатнашдилар. Улар редакция адресига айтилган барча мулоҳазаларга қўшилиш билан бирга, газета саҳифаларида коммунистик тарбия масалаларини ёритишни яхшилаш юзасидан ўз фикрларини айтдилар.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома, горкома КП Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 29004. Редактор ўринбосарлари — 25885, 26232. Масъул секретарь — 34808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — 31936. Партиятурмуши, саноат, транспорт ва қурилиш, ахборот ва спорт бўлимлари — 33786. Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — 29040. Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими — 28761. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 34048. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 30249 дан 30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р-02392. Индекс 64969. Нашр. № 1861.